

1849
RMKI.

1630
Rich

8879

Oct. 21st.

QMKI.

1630.

(Felix)

1630

879.
A FÖLDI RÉSZEG SZEREN-
tsének állbataatlan
AKODALMÁBAN TOMBOLOK
JÓRA INTÖ
TSENGE TY ŰJE.

MELLY
A VILÁG TSALÁRDSÁGAT
AZ EMBER NÉGY UTOLSO
DOLGAINAK
ZENGESEVEL
Kinek-kinek eleibe adja.

5 Móf. 31: 29.
máts és okosság-nélkül való nemzetség, vajha ekesek
vólnának, és értenének, az UTÓLSÓ DOLGOK-
RÓL gondolkodnának.

884
KOLOSVÁRATT,
nyomtatott M. TÓTFALUSI KIS MIKLÓS által.
1701-éftendőben.

A Világi Éretetnek, Isteni Éretet Ellen-
ségének pironkodása, a' Négy utolsó Dolgo-
nak elméledése által nyilatkozik.

ELSŐ RÉSZE.

A' HALÁL RÓL.

1. Melly tsalárd legyen e' Világ?

Mit halázz utánnam, te ortalán Világ?
Ha tudom, hogy minden dolgod tsak álnokság,
Többőt, hidjed, reám lábod soha nem hág,
Mérget fogad többé nem éaggat, és nem rág.

Másutt áruld *Czigány*, hát benna lovadat:
Mert itt nem találod most-fel vásárodát.
Hízlekedésedből értem éandékokodat,
Állj-tovább, hogy alám ne öntsöd forródat.

Mert, mint a' Vadásznak nádból tsináltt sípja,
Mellyel a' madarat (a) lép veendőre híja: (a) *Préd.* 9:1
Akképen hiteget minden Éódnak hangja;
De vak, hátad megett ki veendő nem látja.

Kíntsed (b) hánja nyelved, tsak-hogy meg-foghatna
De nem olly tejes az, a' mint riv a' tsarna; [(b) *Márk.* 4:
Alám ásott vermet keményen takarna:
De itt ki-nem foghat; bár másutt káfálna:

Nem Éóktam kovátstól pénzen Éenet venni,
Sem délben lámpásnál léppel madarázni:
A' dolog a' mint lött, úgy Éóktam beÉézlni,
Soha matskát fáiban nem tudtam árúlni.

Tudd-é, hogy még fogam sem fakadott vala,
Még a' póla-kötél alatt sírok vala,
Tökéletlenféged mikor mellém álla,
És sok ígérettel hozzája kaptasola.

Rám tsalárd fúrt fejed (c) mind addig dúlfula, (c) *1. Márk.*
Míglen bogár után vak-Éemem indúla, 3:6.

Mint-

I. RÉSZE. A' Halálról.

Mintegy álm bortól fejem meg-zajdúla;
'S füstös Záfélód után bolondúl rándúla.

De mihelyt hogy Éivem eÉére fordúla;
Mint Ééltől hanyatott tenger, meg-búsúla,
'S még a' vér-is bennem ugyan fel-pósdúla:
Mert miattad orcám sokszor meg-pírúla.

Tsalárd vagy, az Urtól (d) mióta el-Éóktél, (d) *1. Jsa.* 1:4
'S Éekere farkára az ördögnek ültél: 13.

Mert, haki nyelvére egy-kis mézet kentél,
Míg bé-nyelte, addig hátára-is póktél.

Sír még ifjúágom keserves elmével,
Mert meg-tsalván Éemem pilulád fényével,
Épségét meg-rontád gyomromnak bélivel,
Addig (e) adál bűdös húst-fel a' jó lével. (e) *1. Márk.* 3:4

Elmémet e' dolog még most-is bolygatja;
Azokáért nem lesz kedvemnek barátja:

A' Éámat mert egy Éer (f) meg-éette káfa, (f) *1. Márk.* 3:
'S még a' tarhóját-is már velem fújtatja. 23.

De meg-ládd, ezután réfen lézen fülem:
Nem játÉol már többé, bár ne félj, én velem,
Minden álnokságod nyilván ki-beÉézlem;
'S a' mit el-tagadtál, töled víÉÉa perlem.

Azokáért czélom lézen e' Versebbe,
Hogy a' Magyar népek vehelsék eÉekbe,
Miként tündér Világ port hánjon Éemekbe,
A' kiket meg-tsalhat; 's térjenek mennyekbe.

2. Hogy embernek nem kell e' Világhoz ragafzkodni?

Mit bizol óh ember veendő bíborhoz?
'S tsalárd reménféggel nagy-fok pompáihoz?
Egykevés fargával tündöklő agyaghoz?

Igy kell-é Éivedet (g) kötnöd az álomhoz? (g) *Sóla.*

Még a' dajka teje ajakán folydogal 7:20.
Tssets-Éópó gyermeknek; 's már Világ (h) horoggal, (h) *Préd.*
Mintegy vadász, úgy jár utánna, 's madzaggal, 9:12.
Bíztatván Éüleit kintses Urasággal.

De ha ki rá vígyáz ugyan valósággal,

A' Négy végső dolgoknak

Meg-látja, (i) hogy csak jár zines hazugsággal: (i) *Sol. 61: 10.*
 Almához kapdostat kemény fáradsággal,
Tantalus módjára, 's meg-öl *Éomjúsággal*.

Melly hirtelenféggel, mert el-ragadtatnak
 A' É-ú-fa levelek, (k) 's Ééllyel hányattatnak, (k) *Jób. 13: 25.*
 És mint apró polyvák (l) fel-fem taláztatnak; (l) *Mát. 5: 12.*
 Kemény tava'z ézelek midőn viaskodnak.

Olly nagy gyorsasággal öröme világnak,
 Nagy fris reménfége uralkodásának,
 'S minden ékessége kintses-tárházának,
 Egy-Éempillantásban (m) semmivé változnak. (m) *Jób. 20: 5*

Mint a' meghervadtott (n) rósák melegségtől (n) *1 Pé. 1: 24*
 Vagy gyenge violák ártalmas (o) esőktől, (o) *Sol. 10: 23*
 Kedves liliomok kemény vad időktől, 25.

Meg-Éoktak foztatni minden Éépségektől.

Világ Ézeretői a' ként öromöktől,
 Aranytól, ezüfától, és a' Éép termettől,
 Uraság ígérő (p) hamis reménségtől, (p) *Mof. 35:*
 Szoktak meg-foztatni minden ditsőfégtől.

Inkább higj fel-zendültt tenger habjainak,
 Hétér törbe esett mezők rókáinak,
 És a' vadon-erdők mérges ligyóinak,
 Hogy-fem e' világnak tsalárd javainak.

Inkább higj meg-dühött ebek fogainak,
 Párducz téjen tartott kölykök ajakinak,
 'S havason ordító erdők farkasainak;
 Hogy-fem a' meg-romlott test adományinak.

Inkább higj oroÉlány sívó kölykeinek,
 Vagy az Aspis-kigyó mérges Éemeinek,
 És a' meg-éhezett fások körmeinek;
 Hogy-fem mint e' világ hizelkedésinek.

Mit fette nyomorúlt földi Uraságra?
 Nem ládd-é, e' világ, hogy vízen tsúfságra,
 El-rántván a' gyékényt telepít Éalmára;
 Midőn nem-is vélnéd, ajtót nyit halálra?

Hogy merÉ te ígérni nagy-hoÉÉú életet,

I. RÉSZÉ, A' Halálról.

Tsalárdúl biztatván romlott természetet?
 Nem ládd-é, melly fókak okádják lelkeket,
 Akarván újonnan venni lélegzetet?

Némelly még világra nem-is Éülettetett,
 E' világi jókban sem réÉesülhetett,
 Még Anyja méhében veÉett rekeÉtetett,
 'S immár a' halálnak prédául-vettetett.

Mit bizol erödhöz? tekintsd a' köveket,
 Miként le-húllának morsánként, 's hegyeket!
 És a' meg-rothadott tser-fa törsököket,
 Egy-kevécs esőtől, 's Ééltől fenyyedteket!

Nézzed, kérlek, dolgát Márvány-kő hegyeknek,
 Egy-kevécs eczettől miképen töretnék!
 Tekintsd-meg, mi módon tüztől emÉÉtetnek.

Nagy roppant városok, 's tornyok-is le-dülnék!
 Mi lehet erősebb, kérlek, a' Gyémántnál (g) *Plin. l. 37. c. 4.*
 Kin sem tűz, sem pöröly nem fog a' kovátsnál?

Mellyet mindazáltal ha igen akarnál,
 Egy-kevécs kos vérrel ízénként ronthatnál.
 Mi lehet erősebb a' vad Éléfántnál?

Mellynek hátán (r) erős káfélyt hogyha látnál, (r) *1 Mac. 6*
 'S jeles vitézeket benne fajdítanál, *Alb. Mag. l. 22.*
 Talám ijedtedben még Éólni sem tudnál.

De főképen akkor, mikoron találnál
 Egy kis egeretskét Éléfánt orránál,
 Kinek Éaga miatt, Éléfántot (s) látnál (s) *Plin. l. 8. c. 10.*
 Le-dülni, 's meg-halni: akkor mit mondanál?

Jaj Éegény! mit ÉámlálÉ nagy fok ÉÉtendöket,
 EgyÉempillantásban el-hagyÉ mindeneket.
 Mit hányod ösödöt, 's nagy Nemzetségedet?
 A' halál egy pontban el-rántja ezeket.

Mit hányod kintsedet, 's nagy fok jóÉágodat?
 Nem látod-é kemény ítéő Birádat!
 A' ki el-nem véÉi kintsed 's aranyadat;
 'S talám ma pokolban eÉed vatsorádat.

Mit fened *Fringyia* 's *Dömöczki* fegyvered?

Véled-é, hol lézen ma néked ebéded?
 Talám fasok iſſéák véred ma meg néked,
 És Pluto vendége lézen hegény lelked.

3. *Hogy a' magas dolgok, és nagy Uraságok, a' veszedelemben igen közel: az alacsonok pedig fellette nagy bátorságban legyenek.*

A' kik fenn héjaznak eséstől féljenek,
 És a' magas helyen korán le-üljenek:
 Mert ha fejek el-kezd űdülni, 's késődnék,
 Félő, nyakra före alá ne jöjjenek.

Bátrabban tántorgaſz mindenkor a' téren:
 Még tsak a' botlás-is félelmes a' hegyen;
 Nagyot esel, meg-hidd, ne játſzá a' hegyen:
 Ritkábban, 's lágyabban esel-el a' téren.

A' mennykő-is inkább üti a' tornyokat,
 Hogy-fem mint a' fáfall fedett kalyibákat:
 Isten-is le-nyomja (z) fel-fuvalkodtakat;
 De fel-magaſztalja a' meg-aláztak. (v) Luk. 18:14.

Nagy-magas fenyő-fák űlvéſzkor le-dűlnek;
 Borostyán-fák abban semmit nem éreznek:
 Erős tser-fa tökéek űtűl meg-éternek;
 Lágy fenyő gerendák inkább ditsértetnek.

Zürzavar-is fokta ki-ontani mérgét
 Inkább a' hegyeken, 's minden dűhösségét;
 'Tsak hallod a' völgyben zörgő keménységet:
 Ditsérjed a' völgynek nyájas tsendességét.

A' sebes vad űelek midőn erdőt járják,
 Gyenge nyír-veſzűket keményen ingatják:
 Noha meg-hajolnak, helyeket meg-állják,
 Szelek dűhösségét akképen tsűfolják.

Nintsenek irigyid? Hágj tiſt-vifeléste:
 Nintsen ellenséged? Tégy űert Nemességre:
 Nintsen búban fejed? Siefš ditsőségre:
 Nints élethez kedved? Menj Fejdelemſégre.

Hányan Király-űékből estek a' űör fákba?
 Belisáriusból egy űempillantásba

Koldússá léſz, 's esel nagy nyomorúságba,
 Avagy ellenséged kemény rabfágába.

El-vonſák a' Tiſtet egy űempillantásban;
 Meg-égnek Jóſágid egy gonoz órában;
 Egy űőért, kettőért, esel gyanúságban,
 'S Fejdelemſégből örök gyalázatban.

Mint a' űép violát a' hideg (v) meg-fűti; (v) Ésa. 7:8.
 'S gyenge fák-levelét a' űél (x) el-terjeſti, (x) Jóh. 14:2.
 Avagy a' űű polyvát földön el-űeleſti,
 A' jégéső nádat ide'stova töri:

A' ként e' világnak minden ditsősége
 El-műlik, űemmivé lézen. ékessége,
 'S mint a' jégre metſzett betűt Nap hővſége
 El-törli: űintén úgy veſz-el reménſége.

Ezt hallván, őh ember, űerkenj-fel álmodból!
 Térj-meg Iſtenedhez a' fok gonofságból;
 Szabadítsd-meg lelked Pokol rabságából,
 'S váltsd-meg büneidet (y) fok takarmányidból. (y) Dan.

Örök kárhozatot, 's örök böldogságot;
 Örök boſſűságot, 's örök vigaságot:
 Örök gyalázatot, 's örök Uraságot,
 Elmédben forgatván, 's a' több Végső dolgot.

4. *Hogy minden, a' mit e' Világ nagyra betſűl, tsak hamar űemmivé lézen.*

Mit űietſz tengeren Orſágokat venni?
 'S a' tékozló világ javain kapdosni?
 Nem ládd-é, mint álom, hogy el-űoktak műlni,
 'S mint hamu űélvélben, mind űemmivé lenni?

Oh meg-tébolyodott ember űerentséddel
 Mit bizol aranyhoz, 's teſttel ditselkedel?
 Királyi-pálczáddal miért kevélykedel?
 És tsak egy űóra-is mindjárt berzenkedel?

Nemde nem egy módon világra jöttünk-é?
 Nemde nem egy módon (x) iſmét meg-halunk-é? (z) 2Kor.
 Nemde nem egyféle teſtben űülettünk-é? 14:14.
 Nemde nem mind lelket Iſtentől vettünk-é?

Mit pököd hát, Ember, markodat illy fennyen,
 Ki még azt sem tudod óréd meddig menjen?
 Azt tudod-e dolgod lézen hogy olly könnyen,
 És Lelked e földön mind örökké éljen?

Hol most *Antiókus* (a) Királynak haragja? (a) *Mach. 9:4.*
 Avagy *Sénakér* (b) vérzőpó zárlója? (b) *2Kir. 18:17.*

Hol vagyon káromló *Rabszaces*nek lája?
 Nyelve *Nikánornak* (c) és tsalárd jobb karja? (c) *2Mac. 15:33.*

Hol *Saul, Jonatás, Sidók* ékessége?
 Hol *Abner, Amasa*, hadak ditsősége?

Egy émpillantásban minden ditsősége
 Le-romlik Világnak, (d) 's álnok fényessége. (d) *Ésa. 40:7.*

Hires vendégsége hol most (e) *Assverusnak*? (e) *Ést. 1:3.*
 Vagy fel-fuvalkodott bevéde *Amánnak*?

Aranyas étele hol vagyon *Midánnak*?
 Avagy birodalma *Vesfáfiánnak*? (f) *3Kir. 10:4.*

Hol vagyon *Salamon* Király (f) okossága?
Delila Sámsonnak (g) kedves bolondsága? (g) *Bir. 16:6.*

Vagy *Gaal* (h) efitelen ifjú bátorsága? (h) *Bir. 9:28.*
 'S *Xerxes* véghetetlen nagy hatalmassága?

Hol *Origenes*nek most gazdag elméje?
 'S *Salmonéus* (i) Király ki-gondoltt mennyköje? (i) *Plin. 2. 33. c. 11.*

Hol *Demofthenes*nek mézzel folyó nyelve? (k)
 Hol vagyon *Plátónak* elmés okos feje? (k) *Plin. 1. 9. 35.*

Hol *Apiczeusnak* fokféle tál étke?
 És *Fenicopterus* nyelvvel hizlalt lelke?

Ésopus Királynak mirrhás Király élke?
 Hol *Alcibiades*, 's *Torquatus* terjéke?

Hol kemény *Hannibál* fok győzedelmével?
 Világ-bíró *Sándor Persáknak* kintsével?

Az egész Világnak hozzávaló élével
 Ki bé-nem telheték, 's föld kerekiségével? (l) *Plin. 1. 9. 35.*

Hol vagyon *Poppéa* (l) friss temetésével;
 Ki barmát takarta arany-velentzével?

Hol most *Cleopátra* gazdag ételével,
 'S óltván éomjúságát gyöngyből tsináltt lével,

Hol vagyon *Atilla* (n) lstennek ostroma? (n) *Böf. dec. 1. 1. 7.*
 'S *Tsábának* (o) meg-dühött végetlen táborá? (o) *Böf. d. 1. 1. 7.*

Hol a' vízeke-vonó *Aladár* Sátora?
 Vagy a' éámkivetett *Salamon* Udvara?

Hol most *Máryás* (p) Király erős dandárral? (p) *Id. d. 3. 1. 10. cir. fin.*
 A' ki tsak-nem követ vetett *Nagy Sándorral*.

Hol *Hunyadi János* (q) vitéz hadaival? (q) *Id. d. 3. 1. 9.*
 Vagy *Báthori Sigmond* (r) ézerentsés táborral? (r) *Ist. 29. hst. p. 672.*

Hol a' több régi fok, és nagy Uraságok,
 Fejedelemségek, és Kapitányságok,

Hertzegek, Hadnagyok, és Tiszt-tartóságok?
 Egy émpillantásban el-múltak (s) hívságok. (s) *Jób. 20:5.*

Mint vizi-buborék (t) ezek el-múltanak; (t) *Ésa. 47.*
 Mint mezei virág (u) mind el-hervadtanak, (u) *Sol. 1. 0. 2. 15.*

Mint kéményből jött füst (x) mind el-öflottanak: (x) *Sol. 1. 0. 1. 4. (y)*
 Mert nintsen állandó marhája (y) világnak.

Most lásd azért ember, hogyha vagyon ézed, *Préd. 2:26.*
 Miként lstennek tetsék te életed:

Mert halál torkából, sem régi Nemzedet,
 Sem kintsed, jóéágod, sem Nemés leveled:

Sem bölts tudományod, sem éép tekinteted,
 Sem nagy Uraságod, 's okos ézességed,

Semminémü földi (z) véres epeséged, (z) *Préd. 9:4.*
 Ki-nem véznek; meg-halé, bizonynal el-higyjed.

Tsak az egy Jóságos-tselekedet vehet
 Félelmet el-rólád, (a) és öröme vihet: (a) *Tob. 2:2.*

Kárhozat, 's idvétség közt (b) igazat tehet: (b) *Dan. 4:24.*
 Meg-mentvén pokoltól, (c) mennybe helyeztethet. (c)

Azért, hogyha vagyon idvélségre gondod, (Luk. 11:41.)
 Vagy ézel, vagy ízol, e' *Tsengetyüt* hallod:

Jártodban költödben ezt el-nem múlatod, (d) *Préd. 7:40.*
 'S e' nagy dolgot gyakran elmédben forgatod.

Tudni-illik egyzer hogy meg-kelljen hálnod:
 Kemény itéletre ottan kell állanod:

Hogyha kentül éltél, mennyoréágba hágnod;
 De ha bünben halé-meg, pokolra éállanod.

5. Sok Uraknak és hatalmas Királyoknak nyomorvált példájokkal, intetünk a' Tisztesség kívánásának meg-utálására.

H Allod-é, te tsalárd zemfény-vezető Világ?
Mondhatja-meg nékem; Hány-féle Uraság.
Állott eddig helyén, avagy melly Királyság?
Vaj, 's kire nem állott földi nyomorúság?

Hol Rémus, Romulus, Focas, Alexius?

Hol Titus Tatiús, Tullus Hostilius?

Vagy Ancus Martius, Sėjánus, Márius?

Priscus, Hercules, és Drusus, Manlius?

Hol Cato, Regulus, Carbo, Licinius?

Sylvanus, Lentulus, Massa, Parthenius?

Ruffinus, Cassius, Brutus, Antonius?

Gallus, Copronymus, Sextus, Tarquinius?

Hol Probus, Stilico, Constans, Sertorius?

Quintius, Didimus, Zeno, Demetrius?

Macrinus, Commodus, Celsus, Valerius?

Achilles, Virgés, Pyrrhus, Tiberius?

Hol Brocas, Focten, Dion, Ifacius?

Avitus, Datemis, Hector, Aëtius?

Theseus, Pausanias, Glycas, Decentius?

Lucullus, Lepidus, Lyfander, Lucius?

Hol Péter és Aba, vér-ontó Királyink?

Hol Ventzel és Otto, rövid Koronásink?

Hol Kis Károly, 's több illy idélen Vezérink?

'S erő hatalommal országoló Vajdáink?

Illyen szép ékesség vagyon Királyságban,

Ezüstben, aranyban, és nagy Uraságban:

Ki ditsekedhetnék efféle hívságban,

Melly még nevünket-is téli fabulában.

Kintses gazdagoknak, 's hatalmas Uraknak

Leg-kevesebb rézek tsendes halált látnak;

Nagyobb rézek Éörnyü halállal fojtatnak,

Kiket fegyver nem bánt; vagy búval meg-halnak.

Vagy hozzéú kínokkal világból ki-múlnak:

Kólika's közhvénytől ugyan meg-fonnyadnak:

Még élnek, 's immáron döggé változtanak,

Kik régen nagy vígan földön lakoztanak.

Mit gondolz, óh ember, midőn kevélykedel?

A' méregről, 's töréről, hogy nem elmélkedel?

Ki tudja melly bokrot festez-meg véreddel,

Sokak gyűlöllését gerjesztvén hirteddel.

Tisztesség kívánás gyújtja-é éivedet?

Pokol kínja jege öltse-meg tüzedet.

Földi gyönyörűség izgatja testedet?

Pokol tüze lángja rettentesen tégedet.

Furdalja-é gyakran gazdagság elmédet?

Pokolbéli jaj-Éő töltse-bé füledet:

Máson tanúlj, kérlek; nyisd-fel femeidet:

'S a' míg időd vagyon, (e) jobbítsd életedet. (e) Gal. 6:10.

Királyi-pálczával a' ki ditsekedel,

És régi füst fogta Nemes leveleddel,

Hires nevezetes fő Nemzetségeddel,

Tekints a' bűnökre, kikkel terheltetel.

Kik dob-Éő, trombita, 's hadi ÉerÉámokban (f) Jobb. 21:

Aranyas fegyverben, 's erős Kastélyokban

Vagy Fejedelmeknek hatalmasságában

Biznak, 's Jobbágyoknak nagy fokságában.

Istent hátra hagyván, esnek haragjába:

Szállnak-bé nagy fűrű pokolnak torkába.

Te azért, éivednek ő tisztaságában

Bizzál, 's Istenednek irgalmasságában.

Gondold-meg, a' Bárfony melly hamar rothadjon,

Ditsőfég, Éép termet miként alább Éálljon;

Még a' CsáÉárság-is gyakran tántorogjon:

Semmi e' világon sokáig ne álljon. (g) Préd. 2:11.

Azért, hogyha egy Éer lelkedet el-vezted,

'S kevés ditsőféért kárhozatba ejted;

Ne véld bár, hogy soha el-alugyék tüzed, (b) Ésa. 66:24.

Avagy meg-faradjon éived rágó férged.

6. Hogy Embernek élete meg-jobbítását nem kell
halála órájára hagyni.

Mit fűtél, óh Halál, kemény kázas kézzel;
Tedd-le egyszer ijád; metéke a tegezzel?
Tellyél-bé immáron, ne csak mind éhezze:
Mit rongálél bennünket, tüzzel, vassal, vízzel?
E'képen beéllnek fokban a' halállal:
De semmit nem gondol Halál a' Királlyal,
Világi pompával, és nagy Urasággal,
Temérdek fok kintssel, ezüsttel, arannyal.
Mit fűtél a' kövárba? nem jó ez ágyúval:
Ostrom nélkül hág-bé horgas kázájával:
'S még csak élni sem hágy fokoknak azonnal,
El-rántja a' leplet, 's meg-öli nyílával.
Nem kedvez Anyáknak, sem kedves fiaknak:
Sem a' Királyságra menendő magvaknak,
Sem meg-teperedett, 's kendőzött orcáknak:
Mind egy mértékkel mér koldúsnak 's Királynak.
Ki nem ifonyodnék látván mind ezeket?
Miként vér a' földhöz minden nemzeteket
A' Halál, 's tapodja a' Császár fejeket?
Kigyókkal, békákkal rágatván testeket!
Oh meg-nyomorodott világnak fiai,
Mit tartnak riteket a' földnek javai?
Miért nem ébreztnék-fel pokol kínjai?
'S zűntelen fülünkben harlogó lángjai?
Mit használ fokáig e' világban élni,
Szebbnél szebb fiakat 's lányokat nevelni,
'S harmad ízig azok örömet szemlélni,
Hogyha Égi jókban nem fogé részesülni?
Hafonló ez élet, (i) Téli verőfényhez,
Vizi buborékhoz, és Kristály üveghez,
Szalma tűz lángjához, 's romlandó tseréphez,
Estvéli árnyékhoz, egy napi vendéghez.
Tekintsd jól-meg kérlek, gyűrűs újjaidat,
Gyöngyös füleidet, függös homlokodat,

Ezüst-

Ezüsttel övedzett keskeny derekadat,
'S arany lántztzal terhelt tündöklő nyakadat.
Nétalám ez éjjel meg-hágya házadat
A' halál, 's hirtelen meg-metéli torkodat:
Kinek hagyod, kérlek, fok takarmányodat (k) Luk. 12:20
Főként, ha Pokolban irták éallásodat?
Gondold-meg, óh ember, vezett állapotod,
Halálod óráján, mikor immár torkod
Ülve-Éaradt, 's régen meg-állott Éózatod:
Isten légy irgalmas, még azt sem mondhatod.
Hol lézen akkoron régi gondolatod:
Midön élé-é, vagy nem, még azt sem tudhatod,
Most kellene azért ezt jól meg-gondolnod:
'S úgy lehetne akkor erős bizodalmod.
Mert a' mint példában igazán mondatik,
A' ki nyárban nem gyűjt, az télben bánkodik, (l) Pél. 12:21
A' Paripa-is nem akkor hizlaltatik,
Mikor ütközetre trombita fűjtatik.
Most, míg egétségben vagy, fok jót mivelhetél,
Kikkel másoknak-is te jó példa lehetél:
Istent-is könnyebben most meg-engezthetél;
Még mást-is Pokoltól, ha akarél, meg-menthetél.
De ha a' betegség read kezd éallani,
'S külömb-külobb kinnal téged ostromlani:
Nem tudom, mi jóban tudhatod foglalni
Magad akkor, midön kinnal fogé hartzolni. (m) Gal. 6:10.
Azért mostan térj-meg, a' míg időd (n) vagyon,
És lelkeddel tégy jól míg a' Nap fenn vagyon (n), Ján. 12:
A' míg egésséged, 's erőd helyén vagyon: 35.
Istenes dolgoktól kezded meg-ne álljon (o). Préd. 9:10.

7. A' Testből ki-ment Léleknek intése.

OH ti kik a' Napfényt még meg-nem untátok,
'S vidám szemeket még bé-nem húnytátok,
Az én intésemet, kérlek, hallgassátok,
Értelmét azoknak jól meg-fontoljátok.
Mert im, a' kit tegnap népek betsülöttek:

Es nagy

Es nagy távol földön Urak közöntöttek,
Elöttem 's utánnam Éolgak fereglettek,
'S mint az anya-méhet a raj, környül-vöttek.
Most még csak a' fintsen, ki engem biztasson,
'S az idegen földön utakat mutatasson,
Nintsen, el-faradtat a' ki meg-nyugosszon,
Avagy tanátsával éltessen, 's oktasson.
Sokkal különb Éolász vagyón ez országban;
Má törvények (p) vannak a' Dékrétomokban; (p) Ésa. 53:
Külömb ítéllettel élnek Tanátsokban,
Hogy sem e' világi Parlamentomokban. 9.

Mert itt az aranynak betsületi nintsen;
Nyájas tsúfságoknak még csak híre fintsen:
Ne véd bár, hogy a' gyöngy itt meg-ékesítsen,
Avagy a' Éép termet haláltól meg-mentsen.
Világ böltességét (q), itt tudatlanságnak (q) 1 Cor. 3:19.

Tartják, 's test Éépességét, utálatosságnak,
Hivalkodó Éókat (r) nehézségonokságnak (r) Mát. 12:
Tartnak itt, 's helye nints femmi álnokságnak. 36.

Királyok, Császárok itt nem uralkodnak,
Ha Isten kedvében ők nem találtnak,
Egy jámbor köldűsnek Urak fejet hajtnak:
Julius Császárnak még Éállást sem adnak.

Sem pénz, sem hatalom itt nem uralkodik,
Jó nyelv, 's okos elme nem prókátorkodik;
Bárlony alatt undok élet pironkodik;
Rongy alatt Éent élet vigad, 's királykodik.

Vajha én a' testbe most viÉÉa mehetnék,
'S itt való dolgokról veled beszélhetnék!
Tudom, Éived földről el-idegenednék,
'S a' mennyei jókhoz inkább ragaÉkodnék.

Én a' tanáts azért, hogy a' fetét völgyre
Ugy kéÉülj, 's viselj gondot életedre,
Hogy gyalázatot ne hozz Éegény lelkedre,
Mert itt tekintet nints Nemes (s) termetedre. (s) Gal. 2:6.
Most Éerezz, óh ember, néked barátokat (t). Luk. 16:9.
'S ez

'S ez OrÉágra való hiv Kalauzokat:
Ezektől ne Éánjad a' takarmányokat,
Hogy veled közöljék örök hajlékokat.

Légyen gondod, kérlek, a' kétÉer köntösre (u). Péld. 3:12.
Hitel 's Ézeretettel égő Éóvénekre: 22.
Hogy ne találj esni külső fetétségre (x). (x) Mát. 8:12.
'S a' fog tsikorgató kemény hidegségre.

MÁSODIK RÉSZ.

AZ ÍTELETRŐL.

1. Hogy az Utolsó Ítéletről való gondolkodás által
Ember a' gazdagságnak meg-utálására
indíttatik.

J Aj miként építenek kintses Tárházakat:
Sokan, Palotákat 's nagy Udvar-házakat,
Tsak meg-fem gondolván roÉ állapotjokat!
Mert halál ezennel (y) meg-metÉi torkokat. (y) Luk. 12:
Fel-hányván prédára fok takarmányokat, 29.

Rájok terjeÉt nagy fok Comédia-Éókat,
Hogy ö rólok írják Trágédia-jokat,
'S tudtára világnak adják vakságokat.

Kinek gyűjtez, kérlek, kaÉáló-réteket,
Erdőt, Éántó-földet, 's Éép sík-mezőket,
HaláÉó-vizeket, gyümöltsös-kerteket,

Ezüst, 's arany termő erős kö hegyeket,
Roppant városokat, kerített várakat,
Szép nemes lovakat, nagy Éereg barmokat,

'S madár Éárnyon-járó jeles paripákat,
Könnyű agarakat, 's vadáÉó sólymokat?

RÉzeg Éerentsének undok okadásán,
Szemfény-veÉtő világ mérges nyalánságán
Mit kapdosÉ Éfféle múlandó hívságn:
Nem ládd-É a' horgot hitető pálczáján?

Mert, bár meg-dúlnád-is Midást gazdagsággal,
Octavius Császárt földi Urasággal,

Vagy Salamon Királyt ezes okossággal:

Ezédbe sem véked, 's már von a' horoggal.

Bátor, gabonával meg-rakott tsüreid,

Fel-éórtt búza maggal nagy gazdag Léüid,

Gyümölsttsel meg-terhelte Éép Éölös-kerteid

Legyenek-is, 's fő borral töltt pinczéid;

Avagy bár juhokat, 's nagy Ééles aklokot,

Eztrengédből téjjel tellyes lajtárokat,

Tudós vaj köpüllő fő Pakulárokat

Szerzettél légyen-is, fok jeles tulkokat;

Jaj 's mit haÉnálÉ vélek, ha Istent nem féled?

Poklodat ezekkel inkább tsak gerjeÉted.

El-nem véÉik rólad, mert ezek fok vétked,

'S Itélő-Éék előtt meg-nem mentnek (z) téged.

(z) Böl.

5: 1.

Haragos Birádat meg-nem engeÉtelik,

Sem a' Pokol tüztét meg-nem enyhíthetik:

Kénköves füst büzzel a' te torkod telik,

Tsak te reád fogok hóhéroknak fénlik.

Erös Éám-adásra midön vitettetünk;

Mit haÉnál a' fegyver? mezítelen mégyünk:

Mit haÉnál a' harag? fegyver nélkül lézünk, (a) 1Pe

(a) 1Pe

Mit haÉnál a' bíbor; tűzbe (a) helyheztetünk.

3: 7.

2. Hogy az utolsó Itéletről való elmélkedés ált. a' bün undokságának esméretire indittatunk.

O H gondviseletlen, vakmerő, 's cÉtelen,

Tanáts nélkül Éükös (b), lelkedhez kegyetlen, (a)

Földhöz ragadott Éív! miért a' végetlen [5Mós. 3: 21: 4]

Kínokra nem vígyázÉ, 's Élé illy mértékietlen.

Mit véÉ, mikor a' bünt mint vizet úgy iÉod (c) Jób. 1

16

Talám azt itéled, hogy itélő Biród

Meg-hólt, 's e' világot mind örökké birod,

Quietántsáid, hogy illy fennyen irod.

Vajha meg-gondolnád rettenetességét,

Isten Törvény-tévó Éékinék 's Éentségét, (d) Préd. 7: 4e

Elmédben forgatván (d) igaz keménységét: (e) Sól

El-hagyná, meg-hidd, test tsontod (e) Éövetségét. 101: 4

Mert

Mert Iokságú kínok akkor környül-véÉnek,
Régi fok-büneid elődbe (f) vitetnek. (f) Sól. 49: 21.

Minden téteményid környüled lézzegnek,
És a' bünért való kínok jelen léÉnek.

Fejed felett látod haragos Birádat;

Lábad alatt nézed fel-gyúladt poklodat;

Jobb-kéz felől látod Éánó Angyalodat:

Bal-kéz felől nézed vádló hóhéridat.

Most-gondold-meg, dolgod akkor miként léÉen?

Mert ezer kérdésre, tsak egy Éód sem léÉen, (g) Jób. 9: 3.

Appellatiódnak ott helye nem léÉen:

Prókátort a' Biró akkor bé-nem véÉen.

Atyafúságnak ott helye nem léÉen:

A' lei mint Élt, akként Sentenziát (h) véÉen, (h) Jel. 2: 23

A' kápás Királynál felsőbb helyet véÉen:

Mert válaÉtás-nélkül (i) Biró törvényt téÉen. (i) Kol. 3: 25.

Pokolbéli tűznek kietlen infégét

Éit inkább Éenvednéd egy ideig, 's fergét,

Éogy-sem mint Istened haragja mélyféget

ÉeÉed felett lárnád 's Sentenziád végét.

Mert mint a' tengeri ÉélvéÉ (k) a' hajókat, (k) Péld. 1: 27.

Avagy mint forgó-Éél (l) az úton-járókat: (l) Böl. 5: 24.

Isten haragjának kardja gonozókat

Akként környül-véÉi, 's meg-rontja tsontjokat.

Kinek hogy ha tsak egy tekintetítől-is

Értzből tsináltt erös Egek oÉlopi-is (m) (m) Jób. 26: 11.

Rettegnek, 's tsak-nem ki-dülnék helyekböl-is;

Vallyon 's te hová léÉÉ, ki félé árnyéktól-is?

Söt ott mindenféle teremttett állatnak

Nyelvé reád (n) támad; 's az egéÉ világnak (n) Böl. 5: 21.

Hallattára, nagy fok hamiskodásodnak

Helyét, 's óráját mutatván, vádolnak.

Kikkel gerjeÉtetted Isten haragjának

Olthatatlan tüztét, fel-emelt karjának,

Büntető oÉtorát válaÉtván magadnak,

Ugyan azok léÉnek vádlói orcádnak.

Oh igen keferű, nagy, s forgó Éél napja (b)! *Soph. 1:15.*

Mikor ez fel-támad; el-rémül a' halál,
'S a' természet, látván, hogy holt-is talpra áll,

Kemény ítélre égből Bíró le-áll, (i) *(i) Luk. 21:27.*

'S bakokat, juhokat ki-választ, (k) és számlál. (k) *Mát. 25:32*

Jaj nyomorúlt bűnös világnak fiai

Hová léztek, mikor a' tenger habjai (l), *(l) Jel. 20:13.*

Földnek, madaraknak, 's vadaknak gyomrai

Ki-vetnek, 's nem véznek több-Éör-bé torkai?

Vajha most elménkben forgatnók azokat

A' koporsó között zengő trombitákat (m), (m) *1 Thess. 4:16.*

A' kik Itélre fel-költik holtakat;

Bizony nem keresnénk ennyi hívságokat.

Mert ki-mondhatatlan ižonyú félelem,

Rettegés, bú-bánat, és lelki ferelem

Reánk rohan akkor, 's vádol az értelem;

Főként, ha meg-fogyott bennünk a' Éerelem. (n) *Mát. 24:12.*

Valahová veted könyves Éemeidet,

Mindenütt előtéd látod vétkeidet;

Sohúlt nem láthatod semmi-mentségedet,

Kivül belől rajtad érzed infégedet.

A' futásra semmi hely akkor nem lézen,

Sem hegy, sem köÉikla akadályt nem tézen:

Mert az egész világ talpig tűzben lézen,

Még pokol-is akkor senkit bé-nem vézen. *(o) Luk. 23:30.*

Hegyek, völgyek, téged (o) el-nem boríthatnak, *23:30.*

Mert, mint viáz tüztől (p) akként elolvadnak, *(p) Solt. 68:3.*

Szőrnyű ropogással tsillagok le-húllnak, *(q) (q) Mat. 24:29.*

És nagy sebeséggel Egek-is el-múlnak. *(r) (r) 2Pét. 3:10.*

Tengernek ižonyú kemény zuhogása,

A' földnek Éüntelen való indúlása, *(s) (s) Luk. 21:26.*

Napnak 's Hóldnak véres homályosodása,

Ugyan meg-fonnyasztanak, 's vadak ordítása.

Oh ti *Caucasus*nak kemény vad Éelei,

Égi Palotáknak Éép lakó helyei,

Pokol dögleletes kénköves Éelei,

És Ádám-tól való népeknek elci.

Láttá-

Láttatok-É, kérlek, valaha olly dolgot,

Vagy hallottatok-É illy ižonyúságot?

Mert két ágyas-társnak egyik (t) mennyorÉágot, *(t) Luk. 17:34.*

Másik vézen kínzó véghetetlen lángot.

A' kedves fiaktól Anyák el-vonatnak:

Atyák tűzre, fiak mennybe (u) botsáttatnak: *(u) Mat. 13:49.*

Szolgák vigaságra; 's Urok kínra Éállnak:

Atyafi, 's hűtös-társ egymástól el-válnak.

A' Nuét, hűz, párdutz-börrel bélett fuba

Meg-homályosodik, 's fénlík bojtos guba:

A' czinadóf lánggal; tündöklík otromba

Szőr-fák, 's vigan mégyen a' nyúgodalomba.

A' kiket e' világ bolondoknak vallott,

És még életre-is méltóknak nem tartott,

Söt keferűséggel 's kiinnal nyomorgatott,

Sentenciát (x) Bíró azokkal mondat ott.

Itélői azok léznek e' világnak,

Kik Isten kedvéért drága Éép ruháknak,

Szerelmes Atyáknak, 's minden gazdagságnak

Szerelmét el-hagyták, mint múlandóságnak.

Akkor örvendeznek, kik józanon éltek;

Sírnak pedig, a' kik eÉtig dösöltenek,

Leg-inkább vigadnak, kik többet túrtenek;

'S kik mennél könyebben éltek, inkább félnek. *(y) Mat. 19:28.*

Kik Christus tanátsit követték, (y) le-úlnak;

A' kereÉt-vifelők, bátorságban léznek, (z) *(z) Bölts. 5:1.*

Christus ellenféli hóhér kézbe esnek:

Sok Ur, Király, Császár fenn állva reÉketnek.

Árvák és özvegyek vigaságra mennek;

Gazdag dúsök örök tűzre tüzettenek:

Vižont fok pórt, 's koldúst pokolra kergetnek:

Záfélős Urak vigan mennybe helyeztetnek.

Ki Apját, ki Anyát, és Éerelmes bátytát;

Ki nénnét, ki hűgát, 's ki hites barátját:

Egyik Feleféget, 's kényen tartott fiát;

Másik, látja tűzre vettetni leányát.

Sententziát mihelyt halálra ki-mondják :
Nagy Sándort, mindjárt a' kínra ragadják ;
Örök tüzre hamis Prókátort ta'itják :
Tizen-ötöd napra többé nem citálják.

Senkinek ügyeit ott nem halogatják ;
Egyik e'ztendőről másakra nem vonják :
Lelki elméletink, mert, mint könyvek, nyitvák (a) 1Kor.
Léleknek, 's dolgainkat mindenek láthatják. 4: 5.

Vé'ed-é e'z'edbe, melly nagy fégyent valla',
Midőn világ előtt torkig bűnben állal ?
Most emberek előtt kiket meg-nem valla',
Azokért irtozó sententziát hallal.

Elő-hozzák ama' rettenetes könyvet, (b) Jel. 20:12.
Mellyből meg-ítélnek minden álnok ívet,
Búja íemet, íajat 's rágalmazó nyelvet,
'S ki-hánnýák fok közzül, mint ártalmas füvet.

Nem lehet olly kitsíny, vagy titkon tött vétek,
Mellyeket semminek most bolondúl vétek,
Hogy ott elő nem jö: 's gyalázatot vé'etek
Egész világ előtt, 's kárhozatot értek.

Árvák 's özvegyeknek meg-nyomorítóí,
Per-patvar, tsalárdság, 's új bűn találói,
Támadás, hit-fé'gés hamis indítóí
Ott meg-gyaláztatnak, 's ísten káromlóí.

Meg-kérdik, bár meg-hidd, mint éltél e'z'eddel,
Íó'ággal, (c) kintseddel, és íép termereddel, (c) Luk. 16:
Tudományoddal, és jó egé'sségeddel,
Erőd 's hatalmaddal, nagy böltsefé'geddel.

Ha mi jót miveltél (d), móg azt-is meg-hányák: (d) Solt.
Minden ígá'ságnak végét meg-fontolják: 74: 3.
Mert Jerusálemet lámpá'snál ví'gálják (e) Soph. 1: 12.
Akkor; 's bé-nem vé'elik, ha híján találják.

Mit felel Birádnak, kérlek az Ístenért,
Ki íjet és napot egygyé té'el tíz pénzért?
'S Ísten-is meg-veted romló tí'et'ségért:
De tsak két lépést-is alig té'el lelkedért?

Igy kell-é betsülnöd véres-veréjtékét ?
És ki-mondhatatlan nagy kín-fenvedé'sét ?
Harmincz e'ztendeig való e'p'efégét,
A' Jesus Christusnak 's sebei mélyfé'gét ?
Kik most tapodjátok Testámentom vé'et,
'S ví'zont fe'zítetek a' Christus íent testét: (f) Sid. 10:29.
Bizony íámot adtok minden jó ínté'sért,
És a' jóra-való alkalmatossá'gért.

Mennyi fok jó példát láttál éle'tedben,
'S hallottál füleddel Szentek éle'tében,
Jó gondolatokat é'zettél í'ivedben!
Hogy nem vé'ed magad, nyomorúlt, e'z'edben?

Ott nem tsak a' tennen fejedről ad' íámot:
Jobbágyra, 's tselé'dre, mint ví'feltél gondot?
Meg-kérdik; 's íükösnek, mint adtál taná'sot, (g) Mát.
'S íaradt íarándoknak (g) kedves nyú'gódalmot? 25: 43.
Ha or-gazda vóltál (b) 's gonof példát adtál, (b) ísa. 1:13.

Avagy álnokságra, ha kit tanítottál,
Békeség gyűlölő, (i) vagy ha fondor vóltál: (i) Solt.
Párt-í'tésre 's vé're ha taná'sot adtál? 120: 3.

A' mikor vétkeztél, mi jót mulattál-el?
'S fogadásod mellől hány'zor ugrottál-el?
Leg-kisebb dolgod-is, meg-látod ezennel,
Ítéle'tre állván íörnyű íe'lelemmel.

Mert vílagosabbak íemei a' Napnál, (k) Eccl. 24:28.
'S hathatób' be'í'ede a' két élű kardnál (l) Sid. 4:12.
Ítélő Birádnak; és az el-lött nyílnál
Meg-változhatatlanb 's a' pokol kínnýánál.

Te azért, óh ember, hogyha kedves lelked,
És az ídve'séghez vagyon ígaz kedved;
Azt adom taná'súl (vedd jó néven) néked,
Íjjel nappal légyen mennyben a' te í'ived.

5. A' meg-ítéltetett Léleknek ínté'se.

A' Mennyit ért hajdú a' harang öntéshez,
Kinek ügye nem vólt, annyit ért törvényhez:
Azért nem-is ké'zül az Ítélő íékhez,

Mellyért üzetetnek fogan *Lucifer*hez.

Te azért, hogy fégyent ne vallj Birád előtt,
Hallgass befédemre, 's értsd-meg dolgom mint lött,
Mert nints az ég alatt olyan nemes kült,
Ki meg-ne rettenjen itt a' Birák előtt.

Meg-ne tsald magadat, kérlek az Istenért,
Mett zámot adé; higyed, leg-kisebb dolgoédrt;
Hivalkodó, tréfás gyenge befédidért, (m) *Mát. 12:36.*
'S haöntalanúl tött fok gondolatidért.

Olly dolgot forgatnak, kit még nem-is véltél
Hogy gonosz volt volna, 's benne bátran éltél:
Meg-kérdik, olly frissen ki kedvéért léptél (n) *Esa. 3:17.*
'S éintén ott esel-meg, a' hol nem-is féltél. (o) *Péld. 14:12.*

Mert ha ottan engem tsak egy tekintetért,
'S imádságban való leg-kisebb esetért,
Egy el-tévelyedett gyarló gondolatért,
Ugy meg-rostáltanak, 's kevés tunyaságért,
Hogy helyemet alig tudhatám találni,
'S tsak egy főt sem tudék mentségül felelni:
Miként fogé te, bünben el-merült, kerülni
Birád eleibe, és véle perelni? (p) *(p) 1 Pé. 4:18.*

Most hányd azért jól-meg, miként eddig éltél?
Tselédre, 's magadragondot mint viseltél?
Szüks atyádfán miként könyörültél,
'S ha emberi kedvért bünben léledzettél:
Az Isten házában miről elmékedtél,
'S haöntalan dolgot miként beféllgettél,
Egy Mi-Atyánk alatt hányzor tekintettél
Hát-megé; 's zemeddel kiket sértegettél? (q) *Esa. 3:17.*

Tsak egy fempillantás sintes életedben,
Mellyről zámot nem adé részenként lelkedben,
Hogy meré tehát élni illy fertelmességben?
Holott még a' jök-is élnek félelemben. (r) *Jób. 9:28.*

Hogy azért mennyekben vigadhass Istenrel: (s) *1 Macb. 2:16. Filip. 3:8.*
Világ adományát, mint ganéjt (s) tapodd-el,
Hogy örökké mennyben élhess békeséggel;

Tié

Tisztesség-kivánást, testet, 's aranyt hagyj-el.

Hogy örök tűz lángját távoztathassd-el,

Gyakor firalmiddal büneid töröld-el.

Hogy örök kín-vallást, 's poklot kerülhesd-el; (t) *Fén. 12:25. Mich. 7:6.*

Ugy bánjál testeddel (t), mint ellenfégeddel.

HARMADIK RÉSZÉ.

A' POKOLRÓL.

1. Hogy a' pokolbéli kínokról való gondolkodás a' bünről el-rententi az embert.

OH meg-foghatatlan zörnyü balgatagság!
Tsudák felett való nagy tsudálatosság;

El-zenvedhetetlen izonyú tunyaság,
'S örök tűz érdemlő vakmerő bátorság! (u) *1 Theff. 5:3.*

Imé hitünk tartja rettenetességét
Pokol könnyainak, 's bizonyos infégét,
Mérgecs férgének dögleletességét,
'S kínzó lángjainak véghetetleniségét;

Még-is olyan bátran, törvény nélkül élünk,
Mintha Isten, 's pokol nem volna, és végünk!
A' jövendő kintől egy tseppet sem féltünk;
Söt mint vizet (x) ízük a' bün, mellyhez férünk. (x)

Hogyha most az Isten követét borsátná *Jób. 15:16.*
Az égből, vagy holtját földből tánná záná,
Ki által világnak ezt tudtára adná,
És titkos tanását ki-nyilatkoztatná;

Hogy valakik mostan e' világon élnek,
Mindnyájan Istennek fiaivá lézének,
És a' véghetetlen jókban részesülnek,
Egyen kívül, kit az örök tűzre vetnek.

Oh hatalmas Isten! melly zörnyü félelem
Esnék mindnyájunkra, és lelki gyötorem?
Most pedig áll reánk nagyobb veszedelem;
'S még-is hajja-hujját (y) kiáltnak züntelen.

Mert, mint a' bányákon ásott fővényeknek,

(y) *Bolts.*

2:9.

Bc

Sol

Sokfága meg-dúlja az arany zemeknek
Számát: meg-haladja akként (z) vezendőknek (z) *Mát.*
A' bolond, vakmerő világnak hívságát; 22: 14. *Esa.*
Ne kövesséd azért, ember, 's nyálánságát; 24: 13.
Egy szempillantásban pokol éomjúságát (t) (t) *Jób. 20: 5.*
Ha meg-nem akarod kófolni, 's rabságát.

Mert talám estvéig meg-kérik lelkedet, (a) *Luk. 12: 20.*
Kimég álmodban-is nem törte elmédet:
Bellyebb *Lucipernél* ültetnek tégedet,
'S véghetetlen jajra állítják fejedet.

Nem lézen ott néked tsak egy tsep vized-is,
Hogy tsak nyelved végét (b) hivesíthetnéd-is, (b) *Luk. 16: 24.*
Nem lézen ott szabad tsak egy fál hajad-is;
Nem lézen, kire tsak zemed vethetnéd-is.

Balgatag emberek, imé miként veztek!
Hová lézen akkor régi reménfegtek;
Egy-keves hívságért örök kínra estek;
Egő nyofolyákat melly nagy árron véztek:

Midön éomjúságtok lánggal itattatik,
Kénkövel éhségtek midön kínoztatik, (c) (c) *Esa 9: 5.*
Kérestekben femmi meg-nem adattatik,
'S az el-múlt éztendő hátra nem vonatik.

Ki fog benneteket akkora biztatni?
Vagy lángban ülökön ki kezd fránkozni?
Midön kegyesség fog mennybe rekezkedni, (d) *Sólt. 93: 15.*
És a' kietlenfég köztetek forgódní?

Sententzia mihelyt read ki-mondatik;
Vezett fejed mindjárt hóhérnak adatik, (e) *Sólt. 49: 21.*
Minden teteményed elődbe rakatik,
'S véghetetlen tüze lelked ragadtatik.

A' rövid örömet, örök fíralomra; (f) *Mát. 8: 12.*
Kis gyönyörűségért örök fájdalomra;
Rövid torkosságért, örök koplalásra
Víznek, bár meg-hígyjed, 's örök égő lángra.

Meg-bezélhetetlen kínra hanyattatik
Minden tagod, 's ízről-ízre zaggattatik:

Uj kínra vízföntag özeve-rakattatik,
Jaj-éó, 's fog tsikorgás környüled hallatik. (g) *Luk. 13: 18.*

Meg-poshatt kénköves test büz zaglaltatik,
Epével, 's örömmel étked trágyáztatik, (h) (h) *Jér. 9: 15.*
Ördögi látással zemed kínoztatik,
Káromlásra zázad ottan fel-nyittatik.

Bűnnek fokságával elnéd fenekedik,
Akaratod mindjárt ott meg-keményedik;
Értelmed mint pokol, úgy meg-fetetedik,
'S tested, mint a' holt zén, úgy meg-feketedik.

Éles beretvából tsináltt ágyon hálmod,
Meg-olvadt onat kénkövel kell innod;
Ha duskát tudé inni, ott meg-múthatod,
Torkodnak mélységét meg-is próbálhatod.

A' meg-mondhatatlan tűz melegségéből,
Izonyú hidegre vetnek irégyességéből:
'S meg-gondolhatatlan hideg infégéből,
Kézen vár feredöd fel-forrott kénköből.

Mit haznál (k) pokolban a' királyi pálcza? (k) *Bólt. 5: 9.*
Avagy *Dáriusnak* minden arany-láncza?
Hérodés lyányának kellemetes tánca (l) *Márk. 6: 22.*
Nem nyér ott orzágot; söt meg-pírúl orcza.

Mit haznál tenéked, hogy jó tántzos vóltál?
Hogy os-táblát gyakran virrattig játéztál?
Tágas sellegeket egy húzomban ittál? (m) *Esa. 5: 11.*
Ha az örök tüze immár tafittattál.

Hogy hírt nevet földön, 's örökkéget nyertél,
Minden dolgaiddban vigaságot leltél?
Mit haznál már néked, hogy sokáig éltél,
Hogyha az örökké-való tűzbe estél?

Mit haznál a' jó nyelv? *Prédikátor* vóltál,
'S prédikáló-zékből nagy fenn kiáltottál,
Szép hangos torkoddal füleket hizlaltál,
'S bólt tudományoddal sok népet tápláltál?

Avagy, vaj mit haznál, hogy jó vitez vóltál,
És zámatlan sokzor pogány vért ontottál?

Falut, kastélyt, várost gyakran fel-prédáltál?
Hogyha örök tűzre egy pontban állottál.

Mit használt most véle, hogy országot birtál?
Császárs, Király, Hertzég, 's Nagyságos Ur vóltál? (n) *Mát.*
'S éamntalan lok népet hartzon le-vágattál, 16:16
Ha végetlen tűznek ételül adattál.

2. Hogy a' pokol helyének, és örökké-valóságának em-
legetése, a' Világi gyönyörűségtől el-vonja
az embert.

A' kik e' vilgon országot állatnak,
Avagy nemes házat, 's várakat fondálnak,
Vitruvius éaván 's réguláján járnak:
Jó egü 's gyümölsös lakó helyt válaétnak.
Mert a' dögleletes *Amsanctus* erdején,
Vagy *Etna* hegyének gözölgő tetején,
Egyiptus motsolyás fombokos mezején,
Nem lakott még eddig senki maga kényén.
Illy gondviseleléstl vezendő várakat
E' világ fiai építnek, 's házakat;
De a' véghetetlen tüzes barlangokat,
Míntha nem vólnának, úgy tartják, 's kínokat. (o) *Bélt.* 2:2.
Kik most hatyú-tollal töltött párnán hálnak,
'S gyengén tartott lábbal földön alig állnak,
Biborral (p) borított hintókon sétálnak, (p) *Luk* 16:
'S mint a' fas-kefelyü (q) földre ritkán állnak; (q) *Jerém.*
Vajha meg-gondolnák pokolnak infégét, 49: 16.
Undok, türehetetlen füstös bűdösségét,
Sok kárhozott testnek rút fertelmességét,
'S végetlen jaj éónak ifonyú nyögését!
Mert, mint a' tonnába rakott heringek közt
Sónál egyéb nintsen, kit haláé ott rekeé:
Vagy miként a' Téglás, mikor tüzet gerjeé
Kemenczébe, 's lángnál nints egyéb téglák közt,
Kárhoztakra akként rohan a' éorongás,
Ott lézen ama' rút éktelen villongás:
Ugyan meg-bolondít a' fok fog-tsikorgás, (r) *Luk* 13: 28.

'S világosság nélkül-való tűz pattogás.

Szévéz, (s) zápor-eső, mennydörgés, letétség,
Tsattogás, ropogás, 's ifonyú hideglég, (s) *Solt.* 106
Kénkö büz, felelem, fekélyes beteglég, *Mát.* 22:13.
Szomjúság, dög-halál, 's rémítő éegényiség, *Ecc.* 16:18.
Isten ellen lézen éamntalan káromlás, *Jób.* 10: 22.

Iréglég, éidalom, gyalázat, kár-vallás,
Munkás, 's haéontalan földéle bujdoklás:
Ott semmi éer-tartás, 's nem lézen udvarlás.

A' mélységnek ama' feneketlen kútyát,
(Kinek mennybē tartják végetlenül kútsát:) (r) *Jel* 1:18
Az utolsó napon meg-nyitják, 's kapuját,
Melly füsttel (u) meg-állja a' Nap-világ útytát. (u) *Jel.* 9:2.

Tífátalan, bűja fertelmes testeket,
Annak fenekére hánnyák, 's irégyeket,
Szörnyü gyalázatba ejtik kevélyeket,
'S tüzes öztönökkel furdalják testeket.

Frissen lakók, tsak egy tsep vizet sem véznek,
Hamis Törvény-tévök tüzes éurkot éének:

Gyüilölt éegényiségbe gazdag dúsök esnek,
'S haragosok éivén *Affis*-kigyók (x) léének. (x) *Jób.* 20:
Jaj a' kemény (y) fene arany-koronáknak, 14.
A' kik torkon-verve fok éegény Jobbágnak, (y) *Bélt.*
És alattok-való hódolt városoknak, 6: 6.

Igafságát rontják, 's hamisan hartzolnak.

Jaj a' nagy Királyok rágalmazóinak,
Avagy Fejedelem fondorkodóinak, (z) (z) *Ecc.*
Hatalmasság alatt kik lenni nem tudnak, 10: 20.
És, mint a' déltzeg-ló, atzél zablát marnak!

Jaj, a' páva módon lépő kozorúknak,
Orcza-éégyenítő rút éeplös pártáknak,
Ifjak fértegető fel-viééáltt hajaknak, (a) *Ésai.* 3:17.
Szemfény-veéztő undok kendözött orcáknak!

Jaj, a' most ferkedett gyenge bajúéolknak, (b) *Péld.* 7:7.
Gyöngyös bokkrétával tündöklő tollaknak,
Tífataság kísértő, 's les-hányó tsizmáknak,

Bor-tsifár, (c) 's kérkedő tzfira katonáknak! (c) *Ésa. 5:11.*

Ott minden véteknék Éabott kinnya lézen, (d) *Rom. 2:*

'S ki mellyik tagjával gyakortább bünt tézen, 6.

Súlyosabb büntetést az tagjában vézen:

'S hatalmasok kinnya hatalmason lézen. (e) *Böls. 6:7.*

Oh te háladatlan régen meg-átkozott, (f) *1 Mof. 4:11.*

Léthés-vize mellett fárkány-téjen hízott,

Erdő-háton termett, köziklához fajzott

Emberi Éiv! a' bün, ládd-é mibe hozott?

Hogyha most elődbe egy ágyat hoznának,

Mellyphen fehér gyapott lágy párnák volnának,

'S drága Éép virágok fellyül villognának,

És téged ekképen azzal unfolnának.

Fekügyél hanyattá ebben a' Éép ágyban,

'S a' míg Isten, Isten lézen, maradj abban;

Bár élj minden földi kívántt vigaságban;

Tsak tagjaid kötve legyenek, 's rabságban;

Szemen Éedett búza kenyerével tartlak,

Választott étkekkel kényesen hizlallak,

És a' Szerem piros bőrával itatlak,

Hegedüs, *Musika* Éóval vigasztallak:

Tudom azt bizonnal, hogy fel-nem vállalnád

E' terhet; 's ha rajtad volna-is, le-ráznád;

'S még-is úgy élj, mintha ingyen sem hallanád

Pokol nyofolyáit, 's kinnyait tagadnád.

A' kik most egymással bünben társalkodnak,

Kártyát, kortkát sokzor nagy vigan játédnak,

GonoÉ példájokkal mást bünre tanítanak,

És Éemérem-nélkül eftig trágárkodnak;

A' kik most gyakorta azon intselkednek,

Miként egyebeket meg-réÉegítsenek,

'S el-Éántt undokságba mint keverheffenek,

Mintegy tövis léza öÉve-Éövetetnek.

Kik most házak alá nagy göggel ki-ülnek,

Vagy, mint a' hangya boly sokzor öÉve-gyülnék,

És meg-Éólják, a' kik alól feljül jönnek,

Mint

Mint dühös ebeket égő lántzra fűznek.

Jaj nézzed, Éeretők egymást, mint tsapdossák,

'S Éerelmes barátok Éüntelen mardossák?

Atyákat 's Anyákat fiók mint rugdossák;

Fiokat 's lyányokat Atyák kínoztatják!

Vidám, kökény-Éinü, 's tsillag módon fénlő,

Botránkozás tévő, 's Éépeket Éemlélő,

'S minden Éüklég nélkül Éabadon égerlő

Szemedet, ki-rágja a' kénköves Éellő.

Méreg (g) 's epe Éadat, orrodát büdösség, (g) *5 Mof.*

Füled átkozódás, 's Éived keferüség, 32:33.

Mindenféle tagod fokságú ördösség,

Mint a' viz spongyát, által-jár, 's epeség.

Vizkórság, fog-fajás, köÉvény, hideg-lélés,

Hagymáz, gyomor-fajás, kóliká, 's Éédülés,

Farsába, Éem-fajás, torok-gyé, tsömörlés,

Meg-epeÉt sok künban való réÉesülés.

Te azért, kinek még ÉÉed helyen vagyon,

Vigyázz a' te fádra, melly felé hajoljon:

Meg-lásd, hogy ÉÉakra esni (h) ne találjon, (h) *Préd.*

'S a' végetlen örök tűzben ne lángoljon. 11:3.

Mert a' gonofságból ha fel-nem serkenünk,

Mint a' zápor-eső pokolra üzetünk,

Számtalan kínoakra földbe rekeÉtetünk,

'S mint a' hamu tűztől ugyan meg-törtetünk.

Mint füst a' ÉélvéÉkor, Ééllyel kergettetünk, (i) *Solt. 67.*

És mint hó tavaÉkor, földbe be-enyézünk, 2. *Böls.*

Vagy mint apró korpák, akként meg-örlödünk, 5:15.

'S örökkön örökké kínlódásban léÉünk.

3. *Hogy az örökké-való dolgokról való gondolkodás, lelki töredelmességre indítja az embert.*

Mit biztat világi hamis gyönyörűség?

Fejed felett áll a' nagy véghetetlenség!

Mivel táplál (k) kérlek, a' tsalárd reménység? (k) *Pél. 1:10.*

Majd read rohan a' nagy véghetetlenség!

Hová mondja, hogy fűs a' mostoha Éüklég?

Jelen

Jelen vagy on mára' nagy véghetetlenfég!
 Valahová fordúlék, mindenütt az infég
 Rajtad tsépel tsak a' nagy véghetetlenfég!
 Itt jókkal töltödünk; ott tűzben feredünk!
 Fél órát döslödünk; örökké évödünk:
 Itt most gyönyörködünk; ott lángban égödünk:
 Egy nap gögösködünk; örökké gyötörödünk. (m) 7
 Oh világ érető balgatag emberek! 20:1
 Múlándó örömet ilyen drágán véztek:
 'S az örökké-való jóra nem-is néztek;
 Azért örök kínban bizony méltán léztek.
 Efféle marhákon ki venne kínokat,
 'S el-hagyná a' testért a' lelki dolgokat,
 Avagy földi tiéért, az égben valókat
 Meg-vetné, 's keresné égő nyoszolyákat?
 Bóldog, ki el-hagyta világ zövétségét, (n) Mat. 5:1
 Villám módon fénlő hamis ditsőségét,
 Lidérczes fejének tökéletlenségét,
 Égi jóknak értvén véghetetlenfégét.
 A' ki itt meg-veti világ ditsőségét,
 Mennyorékban várja fejedelemségét:
 A' ki itt keresi világ díszességét,
 El-vezi mennyekben minden fényességét.
 Ezt forgasd elmédben, 's nem bánt a' fősvénység:
 Nézd a' kínzó tüzet, 's el-fűt a' részegfég:
 Vigyázz a' kínokra, 's meg-áll az iregység,
 'S nem árthat tenéked a' véghetetlenfég.
 Hidd-el, hogy porrá lézék, (o) 's el-hágy a' kevélyfég,
 'S vigan jó read a' nagy véghetetlenfég, (o) 1 Mól
 Egyzempillantásban el-vék a' tiétség; 3:19.
 De soha el-nem hágy a' véghetetlenfég.
 Kevés idő alatt meg-fojt a' betegfég:
 Elöl-hátul áll a' nagy véghetetlenfég,
 Majd el-hágy az arany, 's testi gyönyörűfég;
 De read marad a' nagy véghetetlenfég.
 Sok hívságot, kemény örökké-valóság,

Bünt, meg-mérhetetlen örökké-valóság,
 Hamisságot, igaz örökké-valóság;
 'S gyarló jókat, követ nem várt (p) ifonyúság! (p) Pél.
 Oh kemény, büntető örökké-valóság! 29:1.
 Oh kietlen, tüzes örökké-valóság!
 Oh bűdös, ifonyú örökké-valóság!
 Véghetetlen, örök örökké-valóság!

4. Az el-kárhozott léleknek intése.

OH ti, kik a' földnek sírjával töltöztök,
 'S biborban, bárfonyban naponként öltöztök,
 Virágos kertekben örömeft füllöztök,
 'S egy helyből másikkba kényesen költöztök;
 Bezédemre, kérlek, hogy figyelmezzetek,
 'S pokol kinyaira nyíltt fémmele nézzetek:
 Ha azt akarjátok, hogy el-ne véztek,
 'S fejetekre tüzet hogy ne gerjeztek.
 Mert a' kik most külömb-kölömb illatokkal,
 Mint egy Patika-ház, 'skedves pélmátokkal
 Gözölgötök; nyilván itt bűdös Eurokkal
 Orrotokat töltik, 's poshatt dög éagokkal. (q) Ésa. 3: 25.
 Kik most torkotokat tsiklandoztatjátok
 Szűkfég nélkül találtt étkekkel, 's tartjátok,
 Tágas lellegekben nyelvet úztatjátok; (r) Pél. 23:30.
 Bezzeg nagy bolondúl tüzre hizlaljátok!
 Jaj néktek, kik most meg-botránkozatjátok
 Az egyigyüeket, 's bűnre tisztítjátok,
 Az igazat a' kik most el-fordítjátok,
 Jaj minémü kínra a' lelket adjátok!
 Vajki fokban égünk itt egy kemenczében,
 Mint meg-tömtt scorpíók mérges felenczében:
 Kik tsak egy meg-gondolt bűnert ördög kézben
 Eftünk, (s) 's kínoztatunk ölthatatlan tűzben. (s) Ésa. 66:24.
 Jaj átkozott fejünk, mely nagy kínra jöttünk?
 Az igaz öfvényből, mert ki-tévelyedtünk, (t) Bölts. 5:6.
 Értelem világa nem féltett előttünk,
 'S az igazság Napja nem támadt-fel nekünk!

A' Éép arany időt melly rútl vettettük!
 Ifjúság fengéjét ördögnek fenteltük,
 Feslett erköltsünknek rozságát követtük,
 'S méltán mi magunkat e' tűzbe ejtettük!

Atkozott az óra, mellyben fogontattunk!
 Atkozott az anya, kitől hordoztattunk!
 Atkozott az emlő, mellyel tápláltattunk!
 Atkozott a' világ, mellytől meg-tsalattunk!

Jobb volna minéktünk, hogy semmivé lennénk,
 Avagy, hogy kövekké egy pontban tétetnénk,
 'S tenger mélységébe örökké vettetnénk;
 Hogy sem örök tűzben vég-nélkül gyötrödnénk.

Vajha mi a' földre most vízbe-mehetnénk,
 Bár emberek közé ne-is éreztetnénk;
 Bátor minden-féle fégyenbe ejtetnénk,
 'S erős kínok alá minden nap vettetnénk:

Hamuba, 's zör-fakba bátor öltöztetnénk,
 Mindenféle kínra jó kedvvel fíetnénk,
 Bátor a' díznők közt moslékkal éltetnénk;
 Tsak-hogy bűneinkért eleget tehetnénk.

Ti azért, kiknek a' *pénitentziára*
 Még időtök vagyon a' meg-jobbúlásra; (u) *Gal. 6: 18.*
 Ne vegyétek, kérlek, e' dolgot tréfára,
 Hogy ne jöjjetek e' zörnyü kínvallásra. (x) *Luk. 16: 28.*

NEGYEDIK RÉSZÉ.

A' BÓLDOGSÁGRÓL.

1. *Hogy a' Bóldogságnak helyéről való gondolkozás, e' Világi örömről el-vonja embernek szívét.*

KI fontolhatja-meg bölts okosságában,
 Melly nagy öröm légyen Isten országában;
 Kinek minden erő áll szabadságában,
 És valamit akar, vagyon birtokában?

Ott,

IV. RÉSZÉ. A' Bóldogságról.

Ott, mint élet Ura, Éékiben ül maga,
 'S bé-tölt mindeneket vigasággal java;
 Szerelmesivel köz minden édes java,
 Kinek bóldogsága nem kisebül soha.

Bizony, minthogy maga örök, véghetetlen,
 Hatalmas ereje nagy, és győzhetetlen
 Így tárháza-is meg-üresülhetetlen,
 Kiből lakó helye ki-jelenthetetlen. (y) (y) *1 Tim. 6: 16.*

Azért a' fent Irás bizonyly hirdeti;
 Hogy senki elmével ezt fel-nem érheti,
 Sem ékes nyelvével ki nem beszéllheti,
 A' miket készített annak, ki Éereti.

Hogyha e' világon tsak fámkivetésben,
 'S bánattal meg-töltött halál tömlöczében (z) *Sált. 6: 6.*
 Ennyi fok jót adott emberek kezében,
 Kik tsak nem-is híznék fokban ő nevében:

Ugymint, ezt a' földet Ééles határral,
 Sok Éép terméseket minden háznaival,
 A' folyó-vizeket kövér halaival;
 Hogy tartsák magokat azok javaival.

Hát, a' hol magának, nagy böltselégével
 Örökös helyeket rendelt, 's erejével,
 Mellyben lakik együtt tsak Szerelmesivel,
 A' kiket meg-mosott fent Fia vérével:

Vallyon s ki mondhatja, mitsoda hely lehet,
 Gazdag épületi annak mire mehet,
 Vagy ditsőfégeről értelmet ki vehet?
 Sok vig örömökről ki találhat nevet?

Bár tsak kívül nézzük az Ég kerekféjét,
 Fényes tsillagokkal (a) ragyogó Éépféjét;
 Nem győzzük tsudálni annak ékességét.
 'S ki-jelenthetetlen titkos nemességét.

Hát belől, mint lehet annak állapotja?
 El-farad az elme mihelyt azt forgatja,
 Meg-némúl az ember, és ki nem mondhatja:
 Mert gyönyörűségét szívbe nem foghatja.

Bezélli Éent János (b) lelki látásában :
 Hogy látott egy várost Isten országában,
 Mellyhez hasonlatost gyönyörtü völtában
 Nem hallott semmi rend, ég alatt jártában.

Melly ékes köfállal környül-vétettetett,
 És mind drága fényes köből építetett,
 Tizenkét kapuja (+) gyöngyből ki-metsetett, (†) Fel. 21: 21.
 'S közepin az Isten éeki helyeztetett.

Mellynek belső része fényesebb a' Napnál,
 Utzája-környéke, tiésta aranyból áll;
 Tündöklik és villog, miként a' Éép kristály;
 Setétség és homály soha abba nem áll (c)

Az Isten ott maga örök világosság, (d) Fel. 21: 25.
 Fel. 21: 23.
 Kinek világánál lát a' tellyes ország,
 Nem uralkodik ott már a' halandóság,
 Mert az Élet-fáján terem az orvosság.

Semmi nints ott egyéb, (e) ha nem tsak Uraság, (e) Fel. 22: 3.
 'S a' meg-elégítő Isteni gazdagság :
 Valahová fordulÉ, mindenütt boldogság,
 Szépség, gyönyörűség, öröm, és vigaság.

Mindenütt fénlének a' drága Gyémántok,
 Kedvesen villognak a' Éép Ametisztok, (f) Fel. 21: 20.
 Égneek és ragyognak fényes Hiaczintok,
 'S tsillag módon fénlő Éép veres Rubintok.

Egyik fal másakra fényét ki-fúttatja,
 A' másik ellenben meg-vízÉa-tsaptatja ;
 Egyik a' másíknak Éépségét áráÉtja,
 És nagy villogással Éínlí, 's tsudáltatja.

Mind ennyi fényesség egybe-torlásából,
 Melly nagy öröm lehet ezek látásából,
 Ítélneti ember éért okosságából,
 És a' természetnek Éokott folyásából.

Mert ezek tsak tsínáltt külső fényességek,
 'S az értelem alá vetterett Éépségek :
 Nem ollyak mennyekben még az örökfégek,
 'S a' meg-ígértetett Hívek ditsőfégek !

(b) Fel. 21:

2.

(†) Fel. 21:

21.

Fel. 21: 25.

Fel. 21: 23.

Fel. 22: 3.

Fel. 21: 20.

Gon

Gondolj Éáz ezerni ezer városokat,
 'S azoknak meg-annyi gyémánt köfalokat ;
 Vessd akar-mennyire Ééles határokat,
 Az éégig magasán emeld bár tornyokat,
 Gondolj Éáz ezerni gazdag országokat,
 Vagy Éámlálj-meg annyi ilyen világokat :
 OÉÉad, mint akarod bár uraságokat,
 'S akar mennyi kintstsek töltsed tárházokat.

Ezeket az elme, még mind fel-találja,
 Az okos értelem magában foglalja,
 A' Éív gondolatall forgatja 's vizsgálja :
 Azért ezt felettébb fenki nem tsudálja.
 De olly foghatatlan annak felí 's alja,
 A' mivel az Isten Híveit kínálja ;
 'S embernek értelmét annyira meg-dúlja,
 Hogy Éázad részét-is ő fel-nem találja.

Mert Éem azt nem látta, (g) sem fül nem hallotta, (g)
 Emberi okosság tsak nem-is gondolta, (1 Kér. 2: 9.
 Soha értelmével fenki meg-nem fogta,
 A' minémü jókból Isten azt alkotta.

Itt átméllködásra nagy okot találunk,
 Sok foházkódásra tsak útat tsínálunk :
 De magyarázatot mi ki nem formálunk ;
 Mert nints elégéges erő arra nálunk.

Mindazáltal, a' mit a' gyarlóság tehet,
 Az okosság éerőt értelemmel vehet,
 És illy nagy titokhoz mennyire fel-mehet,
 Lássuk, melly nagy öröm, és jó abban lehet.

Minden állatnak ez tulajdon Éokása ;
 Hogy a' kinek holott vagyon maradása,
 Oda fíet, hajol gyors futamódása,
 És tsak abban lehet tsendesen lakása.

Mint látjuk, a' vizek, (h) kik földből ki-fornak, (b)
 Melly nagy sebességgel mind addiglan folynak, (Ecl. 1: 6.
 A' míg a' tengerbe bé-nem takarodnak :
 Mellybe mihelyt jutnak, ott meg-állapodnak.

Söt magoktól nem tsak fohúlt meg-nem állnak ;
De a' hol akadályt folytokban találunk ,
Nagy sebes torlással mind arra tódúlnak ,
Erős gátokat-is el-tsapnak , 's faggatnak.

A követ-is égre akar-ki mint hánnya :
De, hogy fáját helyét ott nem találhatja ,
Azonnal a' földre magát le-botsátja ;
Mert az, a' ki ötet kedvesen nyúgotja.

Oktalan állatok között-is láttatik :
Melly, mikor idegen helybe fohíttatik ,
Szüntelen fút, fírad, és meg-nem nyúghatik ,
Míg az ő nyájába bé-nem hozattatik.

Az embernek vége 's célja az Istenben
Arra teremtetett az első kezdetben ;
És meg-nem nyúghatik soha egyebekben ,
Akar mennyi ország légyen-is kezében.

Ez, a' minden jóknak tengere , 's mélyfége.
Ez a' véghetetlen életnek bővlege ,
Kezdet-nélkül való életnek szépsége ,
Kibe foglaltatik mindnyájunknak vége.

Oh melly öröm lézen , ennek állapotját
Látni a' Fellegetnek, Énét 's ábrázatját ;
Kezdet-nélkül való lételnek állapotját ,
Szívünknek bé-töltvén minden indulatját !

Oh melly öröm lézen, nézni kegyes Atyát,
Ki alkotta minden dolognak állapotját
'S illy böltsen viseli tsak egyedül gondját ,
Elménknek meg-kötvén ferény futamatját !

Mert ő az életnek ép elevenlége ,
Ki terjedett szépség belső gyengélége ,
Minden kívánt jóknak kedves edessége ,
Ditső világosság kezdete és vége.

Ki kívül, minden jó melly ki-gondoltatik ,
Valami leg-jobbának , 's Ébbnek alíttatik.
'S nagy árra miatt meg-nem bétűltethetik ,
Hozzá hasonlítva semminek láttatik.

Mert,

Mert valamit a' bölts elmé ki-gondolhat ,
Valamit a' gyors nyelv ő róla ki-mondhat :
Annyi vagy on hátra , kiket meg-nem tudhat ,
Mintha el-fem kezdte volna , tsak úgy tarthat.

Az eget, a' földi jókkal egybe-vetni ,
Feneketlen tengert kalán vízhez tenni ,
Jóllehet egymástól távolý fohotak esni :
Hasonlóság köztök még-is fohotott lenni.

De a' Ént Istenfég feneketlen mélyfég ;
Öröm, gyönyörűfég , 's fohhatatlan bővfég ,
Kihez nem érkezik idővel a' Éükfég ,
Sem a' meg-görbeftő , 's dörgölödő vénfég.

Ebben rejtett-el minden jónak java, (i)
Véghetetlen annak 's mindenható Éava ,
A' lelki életnek kút-feje és tava ,
Kinek elő vize ki nem apad soha.

Ez a' Profétáknak régi fohajtása ;
Szent Pátriarcháknak hozzú vágyódása, (k)
Erre nézett minden Szentnek óhajta ,
'S Éüntelen az égre nagy fok kiáltása.

Erre kívánkozik Dávid (l) a' bővfégre,
Mint a' Éomjú Éarvas a' folyó kút-főre :
Erre igyekezik , a' Éép legelésre ,
Mint az éhezett juh a' síros mezőre.

Mert, mint a' hat-Éegi kastélyi gyűrűknek
Négy-Éegű gyémánttal bé-nem tölthetnek :
Akként házagsági emberi Éíveknek ,
Istennél egyébbel bé-nem tölthetnek.

2. Hogy a' bölcsőségeknek örömök nagy vohatáról való gon-
dolkodás, annak keresésére indítja az embert.

OH te bölcsőségnak ditsőféges helye !
'S meg-gondolhatatlan vigaság kút-feje

A' ditsűlteknek edességes teje ,
Hol leg-inkább fénlik Istennek ereje !

Vajha Éépfégedet Éemlélhettem volna !
Sz. Pál ként, (m) mint harmat befédeim úgy folya ;

(m) 2. Kór. 12:13.

C 4

Nyel.

Kolof. 2:3.

Ésa. 45:8.

(l) Solt. 41:

Nyelvem Tulliusnál ékebben volna,

'S benned való jókat inkább megfontolna;

De hogy tsak nagy távol földön (n) közhözzetünk,

'S mint éamkivettettek, tsak homályban nözünk;

Véghetetlen kintről tsak úgy elmélkedünk,

A' mint testbe vetett elmével érkezőnk.

Azért, óh te tiétes Isten ábrázatja,

Kiért az egeket mindennap forgatja

Teremtöd, tsillagit 's Napját fel-támasztja, (o) Mát. 5:45.

Véled-e mint légyen Szentek állapotja?

Vajha bódog lélek örömét tudhatnád;

Kísérő seregét ha meg-éamlálhatnád,

Udvar-népe rendit émeddel láthatnád,

Vagy Jegyese karján (p) nyugodván találád! (p) Ének. 2:6

Mert, ha e' világi Király Mátkájának

Jelen-létén minden rendek vigadoznak;

Zárlónként éebbnél éebb seregek villognak,

'S illy nagy ditsőféggel Urak-is ki-éállnak:

Mit vélé a' menyeyi Király országáról;

'S bódog lakóinak hív éolgalatjokról?

Hiéed-e nem lézen víg bezed egymásról?

'S jövevény társoknak éabadulásáról.

Vigabban fogadják, el-higyjed menyekben

Az idvezült lelket Szentek seregében,

Hogysen mint a' Király Hölgyét örömlében

Bé-éolták fogadni Náz-népek 's kedvekben.

Sőt olly öröm lézen (q) tsak egy lélekért-is, (q) Luk. 15:7

Kit meg-nem gondolhat (r) még a' leg-főbb éü-is, (r) Ésa.

Ki-nem magyarázhat a' leg-böltsebb nyelv-is;

'S mi sem érthetnök-meg, bátor hallanók-is.

Vajha éemlélhetném annak a' Léleknek

Pompás ditsőféget rendelt seregének,

Mennyoréag kapuján a' mellyet bé-víének,

'S Isten országába vígan helyezettnek! (s)

Mert olly vígaságos öröm, 's Alléluja (t)

Ut-éanként hallatik (u) mellyel vígaétalja

(n) Sál. 11:

13.

Felen. 3:21.

Felen. 19:1.

(u) Tob. 13:22.

Isten

Isten híveinek éiveket, 's táplálja;

Mellyet tsak az tudhat, a' ki meg-kóstolja.

Oh ki-mondhatatlan örömlök órája,

Mellyben Jegyesének víg orczáját látja;

Mézzel folyó édes bezedét hallgatja!

Szerelmének tüze éivét által-hatja! (x)

Ének. 2:14.

Ott mindjárt a' fő-fő Urak elő állnak,

Királyi ístapot 's koronákat hoznak,

Ditsőfégből tsinált ruhákat mutatnak,

'S ézelek éárnyán-járó (y) Uraknak így éólnak: (y) Sál. 10:3:3

Ez az erős vitéz, kit most előttd néz,

Nem vígázott arra, élte hogy harczon véz;

Még azt-is nem tudta mi lehetne a' fél,

'S kemény útközetre érted mostan-is kéz.

Ez a' kellemetes, éép gyenge vírág-éál,

Kit éiden-mezején gyakran harmatoztál,

Imé most előttd (z) nagy bátorságban áll;

(z) Bölcs.

Kit sem dér, sem ragya nem bántott, vagy halál.

5:1.

Ez az, a' ki minden földi ditsőfégen

Gyözedelmessé lett, 's hamis fényességen

Lábbal járt 's tapodott, mint vezendőségen;

'S égi jókat váltott a' múlandó kintsen. (a) 1 Pé. 1:18.

Azért méltó; hogy most meg-koronáztassék

égi ditsőféggel, és fel-öltöztessék,

Királyság 's hatalom kezébe adassék,

'S véghetetlen jókban már részesíttessék.

Azonban éamtalan Szentek környül állnak,

Angyalok karjai hintók helyett várnak,

Mindenféle népek Udvarhoz járúlnak,

'S Vöfélek Királynét ekként vígaétalnak:

Oh te tövis éálon termett piroso Rósa;

Kit az irégy dongó noha meg-mardosa; (b)

1 Móf. 3:6.

De mihelyt Jegyessed vérével meg-mosa,

Teremtődnek húga lével, 's házastársa. (c)

Ének. 5:1.

Jöjj-bé örömlébe azért (d) Királyunknak;

Mát. 25:21.

Védd-el koronáját sok baj-vívásidnak,

Örök vigaságát fémorkodásidnak,
Czimerit, 's kútsait nemes városidnak.

Szólásokat ezek mihelyt el-végezik,
Égi ditsőségbe lelket öltöztetik;

Korona fejébe Királytól tétetik, (e) (e) Böls. 5:17.

'S országának kúlsa kezébe adatik.

A' menyegzős hintók ottan elő-jönek,
Kik sem gyémántokból, sem gyöngyből nem léznek;
Gyémántnál 's Rubintnál de éebben félnenek,
Mert Angyali kéztől (f) azok építettnek. (f) Luk. 16:22.

Kézen-fogva Király maga fel-ülteti,
Angyalok közibe gyengén helyezteti,
Minden vigassággal meg-környékezteti,
'S ilyen méltóságos bezzéddel illeri:

Engaddi Éolején nevelt vigaságom, (g) Ének. 1:14.

Libánus tetején költött Éép galambom; (h) Ének. 4:8.

Férőkö mezején termett rósa Éálom, (i) Eccl. 24:18.

Kiben nékem bé-töltt kedvem, 's akaratom:

Jöjj-bé az én édes Atyámnak házába,
Angyali karoknak víg lakodalmába;
Országomnak minden Éokott pompájába,
'S rékesülj (k) miként én, Atyám jóÉágába. (k) Jel. 3:31

Oh meg-foghatatlan örömi vigaság!
Egy felöl mellette mégyen a' boldogság;
Más felöl az örök végetlen bátorság;
És ugyan el-fogja ditső világosság!

Mert egy vigaságból másikba vitetik;
Ez hintóból amaz ástálhoz ültetik, (l) Luk. 22:17.

Mellynél Szakáts orca nem pirosítottatik,
Sem a' fel-tött étek meg-nem únattatik.

Mindenféle étek gyönyörűségével,
Titkon bővölködő Manna (m) kenyerével (m) Jel. 2:17

Éltet Király, 's Élet-faja gyümölcseivel.
'S Éüzeket nemző bort itat vendégével, (*) Zuch. 9:17.

Kiknek bár én lelkem csak morfalekjában
Rékesíthetnének, Éarándokságában,

Mint

Mint az apró kölykök Urok falatjában:

Még-is vigadhatna nyomorúságában.

Vaj 's ki-mondhatná-meg Szentek énekének

Örvendetes vóltát, 's karok zengésének?

Kik, mint Éaraz nádón Éiktrák (n) Éökdétselnek; (n) Böls.

'S hétÉerte a' Napnál Éebben tündöklének! 3: 7.

Mert nem léÉen annak femmi ellenÉége

Az országának, avagy faggató insége;

Isten látásából söt nagy békeÉsége

Nö, 's ugyan ki-árad Éok gyönyörűÉege.

Vagy Angyali karok rendit tekinted-meg,

Vagy a' város falát, fénlík mint az üveg:

Mindenütt elötted gyémánt 's arany leveg;

'S vigadnak mindenütt, Éenki nem keÉereg.

Ott a' leg-kisebb-is nagyobb országot bír,

Hogysem mint a' kiról vagyott itt nagyobb hír,

Kiket MoÉses könyve magáÉtal, és ditsír, (o) 2Móf. 33:3.

És az igÉrtt-földnek neve alatt le-ír.

Oh melly nagy örömben léÉnek ott a' Szentek,

Jó Tanítványokat látván közepettek;

És az örök tüzre Eretnek nemzetek

Midön eÉnek, kiket Ék jóra intettek!

A' Éent Háromságnak el-rejtett mélyÉégét,

A' Christus JÉsusnak Isten 's EmberÉégét,

Fel-vött termÉÉzetnek betÉületessÉégét,

Gondold-meg, mi léÉen látni, 's fényessÉégét?

Oh melly örvendetes dolog léÉen látni,

SokÉféle kinoknak jÉtével vigadni,

A' Éent Mártírokat, 's ügyöket hallani,

És gyözedelmeket elő-Éámláltatni!

Számtalan kövekkel sereg elött fénylík,

Mint annyi gyémánttal, 's rubinttal tündöklík

Mártírok lÉengéje Éent István; tsillámlík

Sok Éent Mártíroknak vérek ott viráÉzík.

Vérek ontásáért ezek nyugodalmot,

Tisztaság tartásért, örök nyáÉasságot,

Veken-

Veendő országért, örök birodalmot,
A' rövid munkáért, örökös jutalmot:
Kevés szenvedésért, örök vigaságot;
Halandó életért, halhatatlanságot,
A' fetét tömlöczért, nagy világosságot
Vettek, és végetlen szabad Uraságot.

Mind ezeket látván a' ditsöült Lélek,
Hol vagyok? (felkiált) 's melly országban élek?
Mert nagyobb örömet lenni nem itélek,
Sem földön, sem mennyen ennél, kit emlélek!

Oh meg-mérhetetlen vigaságnak Attya,
Ki mérhetetlen gazdagságnak kútja,
Kiben Istenünknek bé-tölt akarata, (p) (p) Mát. 17:8
Szivem nagy örömöd tsak alig állhatja! 5.

Oh melly igaz volt az, a' mit én (q) hallottam, (q)
A' Éamkiverésnek helyén hogy bujdosam! [3 Kir. 10:
Most látom, (r) hogy Éazad részét sem tudhattam (r)
Ennek az örömnak, mellybe most jutottam. [Jel. 21:3.

Oh, én ezer közzül választott Éépségem,
Gyöngynél és aranytól drágább Éekességem!
Mit láttál én bennem, kegyes békeségem,
Hogy illy nagyra vitted az én Éegényfélegem?

Mit adjak tenéked ennyi javaidért? (s) Solt. 116:
'S kedveskedni mivel tudjak irgalmadért? 12.
Leg-alsó Éolgáddá, kérlek, mind ezekért,
Örök hívfégemet vedd-bé Éerelmedért.

Oh hálá-adásra méltó kegyelmesség,
Örök Éolgálatra való érdemesség!
Lehet-é valaha tölem illy tehetség,
Hogy ezekért légyen tenéked elégfég?

Azért áldlak Uram, hogy ezt tselekedted,
Mert noha femmiből lelkem teremtetted;
De te Éemélyedre (t) fel-Éekésítetted,
'S azzal Éent Nevedet ki-híresítetted.

Most pedig hogy földről mennyekbe emeltél,
Ennyi drága jókkal meg-Éekésítettél,

(t) 1 Mós. 1:

27.

És a'

És a' te kintseddél nekem meg-jelentél,
'S Éíned látásával meg-ditsöítettél:
Én-is magáÉtalom a' te Éent Nevedet,
TerjeÉtem mindenütt te tíÉteletedet;
A' te véghetetlen nagy Éeretetedet
Hirdetem népeknek, 's velem jórtétedet.
Hogy, ezeket hallván téged uraljanak,
'S nagy bizodalommal hozzád járúljanak,
Mindenféle népek Királynak valljanak,
És örök hívféggel neked Éolgáljanak, Ámen.

3. A' meg-ditsöült Léleknek intése.

T] azért emberek, kik földön lakoztok,
És a' Éamkiverés helyében bujdosatok (x) 1 Pé. 2:11.
Régi Urátoktól ím jó hírt hallotok:
Sietséggel hozzá, kérlek, járultatok.

Kik a' halál terhes igáját vonnyátok,
'S a' kísértet alatt lajtóját nyomjátok;
Most az örök Élet örömet halljátok:
Jertek, velem együtt jó borát igyátok. (†) Ének. 5:1.

Valaki nagyra vágyÉ, tekints az egekre:
Itt találÉ, meg-hidd, a' véghetetlen kintsre:
De ha ganÉjt keresÉ; Éállj alá a' földre, (†) Filip. 3:8.
És mindjárt rá találÉ az üveg tserépre.

Ah ti, kik a' kintset most Éomjúhozzátok,
A' sok drága követ, 's gyöngyöt Éohajtatok,
Ihon itt falokkal (s) egéÉken, halljátok, (s) Jel. 21:
Azért, jertek hamar, e' jókat birjátok. 19.

Oh ti kik a' testben örömet kerestek;
A' rothadás-közzt Éépséget Éemlétek,
A' hol a' férgectől majd meg-eméÉtettek,
Ihon itt az öröm (*), ha illyent Éerettek. (*) Jel. 19:6.

Itt vagyon, óh ember, végetlen gazdagság, (x) Péld. 8:18.
Itt rakatott egybe mindenféle jóság,
Itt vagyon az örök (y) állandó Uraság, (y) Solt. 117:
Kit el-nem veÉt töled, sem per, sem álnokság. 3.

Éz

Ez, óh ember, a' te örökös Éép Hazád,
Kit Éerzett tenéked menynei Ézent Anyád:
És a' Jerusálem, a' te édes Anyád, (z),
Ki tenéked minden gyönyörűséget ád.

Gal. 4:26.

E' végre vólt néked a' te alkotásod,
Erre nézett fővel az égre állásod,
És erre tanított KereÉtyén vallásod,
Erre adott útát földi bujdosásod.

Fordítsd ide azért minden gondolatod:
Mert itt vagyón néked minden jó barátod,
Christusban fogadott sok Éép rokonságod:
Kiknek örömeket majd meg-köszölhatod.

Erre nézz-fel, erre; hadd-el e' Világot,
Melly a' kárhozatra, ás te alá árkot:
Ide fiesz hamar, ne nézd a' hívságot;
Tapodj lábod alá minden álnokságot.

S I R A L O M.

A' HALANDÓS AGRÓL.

1. Szörnyű Halál, ímé hol áll,
Lest hányván életünknek;
Meg-vont ijjal, 's mérges nyállal
Vija várát lelkünknek.
Élet 's ezüst, miként a' füst
Szélvészkor, el-enyészik;
El-kell menned, nints mit tenned;
Aranyad el-nem vészik.
2. Torkod mihelyt hörög, a' helyt
Végü bütsút e' vilagtól:
Rokonságid, 's ÉomÉedságid
El-futnak holt tagodtól.
A' járatlan, és Éokatlan
Földre egyedül mégy-el:
Ha jót törtél, veled jár kél;
Csak egy fillért sem vész-el.

3. Az ifjúság, és nyájasság
Töled majd el-maradnak;
Piros orcád meg-hervad, Éád
'S Ézemeid bé-Éakadnak,
Fejed Éédül, Éived rémtül!
Ékes nyelved meg-némül,
Halál Éeplő, 's mintegy gyeplő
Meg-fojt, 's elméd meg-bénnül.
4. Szerelmesid, és kedvesid
Majd mellőled el-állnak;
Kik neveltek, és tiszteltek,
Azok-is meg-utálnak.
Kit kedveltél, 's hívnék véltél,
Még tsak feléd sem kerül:
Tested kinban, Éived búban,
Mintegy hajó el-merül.
5. Senyvett test-büz, mint kigyót tűz,
Ki-hajt mindent házadból:
Orr bé-dugva, 's Éáj bé-fogva
VonÉznak-kí nyozólyádból,
Ottan fognak, 's földbe dugnak,
Hol senki nem Éerkentget;
Mény-kí, mény-kí, mondván, mény-kí
Rút dög, éltél eleget.
6. Kik sírással, 's ohajtással
Ma tégedet kísérnek;
Jó lakásra, 's kaczagásra
Hólnap okot keresnek.
'S noha sírva téznek sírba:
De majd mennek vig torba:
Te ott maradÉ, 's nem-is állhatÉ
KereÉtül e' dologba.
7. Vigan várnak, 's rendet állnak
Kigyók, békák feregi;
'S mint ama' Éép, udvari nép,
Ugy fogadnak öregi.

Siralom, a' Halandóságról.

- Alig várják, hogy bé-zárják
A' sir-ások vermedet :
Hogy rághassák, 's marczonghassák
Gyengén hizlalt testedet.
8. Fiad, lányod, 's házastársod
Nem sokáig gyáfolnak :
Fél ektendő elegendő,
Azt tartják, siralomnak.
Tested békák, kintsed Birák
Ös-fiak közt fel-öftják:
Isten tartson, 's meg-nyúgosson,
Kik talán azt sem mondják.
9. Tíz hólnapig tested fogytig
Porra 's namuvá lézen :
Lábbal rúgják tsonod, 's mondják :
Vaj 's ki vőlt ez? 's hol lézen?
Édes Anyád, fő kaponyád
Látván, meg-sem esmérí :
El-temetve vagy, 's felejtve :
Sok neved sem értheti.
10. Nintsen olly bölts, 's nemes erkölts,
Ki tudná vég óráját :
Hanem mégyünk, mihelyt nekünk
Halál rántja kaszáját.
Mert mind dúson, 's mind koldúson
Egyaránt uralkodik :
Mind ifjakkal, 's mind aggokkal
Az ő horga rakodik.
11. Nemes házból, 's himes ágyból
Majd egy gödörbe téznek :
Ezt gondold-meg, 's fontold jól-meg,
Dolgaid miként léznek.
Mert a' végsők itt leg-elsők,
Király 's koldús együtt áll :
Mint a' félvész, akként el-vész
Világi Tiszt, 's másra száll.

Siralom, a' Halandóságról.

12. Kinek hagyod fok aranyod,
Kövérad 's Tízteidet?
Más helyedbe, ült Ékedbe ;
Senki nem éán tégedet.
Tartományid, 's alkotmányid
Ellenfégid el-rontják :
Tested gyékok, békák, 's kigyók
Egymás között fel-öftják.
13. Hol sem elől el-mégy, belől
Szívek-is el-felejtnek :
Szerelmessid, 's kedves hösid
Ingyen sem emlegetnek ;
Ékességed, 's Nemességed
Egy kö alá rekesztik :
'S még-is hitván kintsen, tudván
Kapnak fokak, 's terjesztik.
14. Lopva jö rád a' halál, 's fád
Alattomban le-vágja :
El-nem bujhaté, nem-is futhaté :
Majd házatat meg-hágja.
Nints mit tenned, bé-kell venned
Az ő mérges pohárát :
Mondhatatlan, irgalmatlan,
'S nem félted élet Várát.
Oh te férges, undok, 's mérges
Test, mely fokot vízzé vizre !
Vonzáé himes, és fok éines
Hazugsággal vad mézre ;
Ne higj néki, mert ha féki
Alá foghat, meg-rongál :
Kénkö büzre, 's örök tüzre
Vízen, addig *practical*.
Nétalám ma, mintegy éalma-
Tűz, életed el-múlik.
Ah! ne játékal : tégy jót ; nád-Éal
Mert a' kezdedben romlik ;

Mennyin hóltak ma-meg, voltak

Kik tegnap egétségben?

'S hány ment tüzre, 's örök büzre,

Ki volt jó reménységben?

17. Éjen 's napon azért, talpon,

Oh én lelkem, állj kézen:

Mert a' halál tsak elő-áll,

'S bajt kér, és tsapást tézen.

Noha ijjal 's mérges nyillal

Rohan te életodre;

De nem lézen, tsak légy kézen,

E' tsata légyenedre.

18. A' pénzt vesd-meg, hogy lelhesd-meg

Az igaz gazdagságot,

Nefélj semmit, mert éáz ennyit

Ad lsten, 's bódogságot.

Bizzál ebbe, 's fordítsd mennybe,

Tellyességgel éivedet:

Meg-gazdagít, és bódogít

Bizonnyal hidd, tégedet.

19. E' Sirmot, és sir halmot

Ki elsűben érzette;

Ki-múlását, 's éamadását

Gyakorta emlegette.

Már meg-bűzhött, és földdé lött;

Lelke talám kínban-is.

Te-is azzá léfesz, 's hozzá

Mégy, talám tsak még ma-is.

A' VEGHETETLEN Örökké-valóságra

I Galság érető, te tudos éamvető,

Járulj elő-téntáddal:

Fizetést nem éának, tsak a' mit kívának

Jegyzeged-fel pennáddal.

Mitől fogva világ áll, hányféle virág

Nevekedett a' földből?

Az égen

Az égen hány Tsillag éjjel nappal villag?

'S hány gyöngy-Éem lött a' ködből?

A' tenger hány tsepből áll? és a' felhőkből

Vaj 's hány tsep eső esett?

Hány Angyal kárhozott? 's reánk hány kint hozott

Ádám, midőn el-esett?

A' tenger fővenyit, 's annak fok örvényit

Tedd hamar egy főmába.

Hány tsep ártatlan vér, most boféállást kér

Igaz Ábeltől fogva.

Add melié vadait a' földnek, 's barmait,

Minden Éörök Éálával;

Füveknek magvait, vizeknek habjait,

A' tenger halaival;

Madarak tollait, és fáknak ágait,

Azoknak levelével.

A' Éölö-Éemeket, 's apró követskéket,

Földnek minden fergével.

Vesd-meg hány ember hólt? 's hajok Éála hány volt,

Ádám Atyánktól fogva?

Hány Éempillantás volt, 's földre hány tsep viz folyt

Világ kezdettől fogva?

Ah vesd-el pennádat, 's Éegezd-bé téntádat,

Mert ezt véghez nem vízed!

De bár meg-vetnéd-is, Éamba tehetnéd-is

Ezeket; de meg-hidgyed,

Hogy meg-foghatatlanb, 's meg-Éámálhatatlanb

Az ÖRÖKKÉ-VALÓSÁG.

Örökké-valóság! Örökké-valóság!

Oh örökké-valóság!

ÆTERNITAS, Örökké-valóság.

Aj, miképen dobog Éivem, mint tűz lobog:

Nyelvem félÉ meg-némitja!

Elmémet serkenti, lelkemet rettentí,

'S tagaim vékonyítja!

D 2

Mint

Mint tenger habzásban, fok könyhúllatásban
 Szemeim úgy úrkálnak;
 'S mind ennyi fájdalem, 's lelki aggodalmok
 Rám csak egy Éóból állnak,
 Oh engem eméltő 's szívemet epeztő
 Rettenetes kis Éotska;
 Melly végetlen gonozt mi reánk hoz és ozt,
 Ha terjed lelkünk motska!
 Mellyemet faggatja, erőmet fogyatja,
 Rettetget minden napon:
 Tsontom hafogatja, velómet fázatja,
 Szüntelen állat talpon.
 Örökké-valóság! ez az ifonyúság,
 Ez a mennydörgő Éozat.
 Szörnyü villámnál 's égi ropogásnál
 Szörnyebb ez a kis Éozat.
 Örökké-valóság! ez a kemény fogság,
 Engem végnélkül fárazt:
 Belöl viadalmat, kívül aggodalmat,
 Mintegy tengert rám árazt.
 Örökké-valóság! Örökké-valóság,
 Engem fárazt 's öldököl!
 Örökké-valóság! Örökké-valóság!
 Engem kínoz 's oztököl!
 Oh idétlen idő! oh ifonyú idő!
 Oh végnélkül való vég!
 Oh foghatatlanság! Örökké-valóság!
 Tüzed vallyon 's meddig ég?
 Szállj alá pokolba, ember, gondolatba,
 Nem-hogy ott meg-füttessél:
 Hanem, hogy a' büztöl, és az örök tüztöl
 Te meg-menekedhessél.
 Titus Kányáját, Tantalus Almáját,
 Sifus farságát,
 Fertelmes gyíkoknak, és Áffis-kigyóknak
 Fel-vézem nyájasságát;

A' varas-békákat, mint édes répákat,
 Skorpiókkal meg-ézem:
 Bürok lévből tsinált, 's kénkövel meg-trágyált
 Italodat bé-vézem,
 Sárkányból Éítt mérget, 's mindenféle férget
 Nagy jó kedvvel meg-rágok:
 Fel-forrott kén-köbe, 's ónas feredöbe
 Gyorsasággal bé-hágok.
 Ámbátor verjenek, 's kerékben törjenek
 Szüntelen világ végig,
 Tolvajnak mondjanak, 's tsigára vonjanak
 Mind a' tsillagos égig;
 Bár meg-égeszenek, 's rostélyon süsszenek,
 Ló farkon hordozzanak,
 Falaris ökrében, 's tüzes Éekerében
 Fáradtig kínozzanak;
 Éhséggel öljenek, 's nyilakkal löjjenek,
 Izról-izre vágjanak;
 Bár Etna-tüzébe, 's Luciper kezébe
 Világ végig adjanak.
 Bár ezerni-ezer, söt még annyi ezer
 Éztendeig ott legyenek,
 Tsak végét érhessem, és azt reménlhessem
 Hogy az életre mégyek:
 Nintsenek oly kíkok, sem fene hóhérok,
 A' kiktől meg-ijedjek;
 Tsak hogy légyen végek, 's örökké ne éjjenek
 Végnélkül ne rettegjenek.
 Örökké-valóság! Örökké-valóság!
 Vig Éívem mit emélted?
 Tea! pokol tüztét, 's mérges undok büztét
 Végetlenül gerjeztet?
 Jaj, mitsoda infég, 's honnét jött keménység
 Az örökké-valóság!
 Mellynek Ééli 's hozza, 's Éörnyü fok gonozza,
 Mind végnélkül valóság?

Sem órák, sem idők, sem a' fok eztendők
 Ezt el-nem fogyathatják.
 Már kínunk el-fogyott, 's hóhérunk el-hagyott,
 Kárhoztak nem mondhatják:
 Ez ízhonyúságra, mintegy királyságra
 Még-is fokban fíetnek,
 A' pokol bé-íléa öket, 's onnét vízéa
 Soha ök nem jöhetnek.
 Mert mikor végződik, akkoron kezdődik
 Az örök végetlenfég:
 Söt, mind csak kezdődik, soha nem végződik
 Ez a' nagy keferűség.
 Eredj tisztátalan, parázna 's fajtalan,
 Immár e' vendégségbe:
 Te-is has-hizláló, 's éüntelen dorbézló
 Fufs e' gyönyörtűfégbe.
 Főfvény uforások, kotzkás hasártosok,
 Éljetek vigaságban;
 Feslett búja-émelek, 's rágalmazó nyelvek
 Uéézatok trágárságban.
 Pokolba állani könnyű: ki-állani
 De meg onnét nem lehet:
 Mert az örök tüzből, 's véghetetlen büzből
 Senki ki-nem emelhet.
 Oh főrnnyü halálnál, 's minden nyavalyánál,
 Nyomorúságosb élet!
 Halhatatlan Halál! vaj 's mikoron talál
 Reád a' vezért élet?
 Ábrahám keblébe, 's Szentek feregébe
 Kik jutnak, örvendeznek:
 A' éép vigaságban, 's kedves nyájaságban
 Vég nélkül zengedeznek.
 Pokolnak torkába, 's Lucziper markába
 Kik esnek, keferegnek:
 A' fok jajgatásban, 's kemény zokogásban
 Örökké tekeregnek.

Prometeus Varja azért, bár ne várja
 Égiek vatsoráját:
 Mert hamis nyelveknek, mint fene ebeknek,
 Bé-nem ereztik éáját.
 Fejér galamboknak, 's félid bárányoknak
 Nyájából válaftatnak,
 Kik a' bődögságnak, 's örök vigaságnak
 A' étalához hivatnak.
 Midön vigasztalja jókat, és hizlalja
 Az örökké-valóság:
 Ki-rekeztett népet, vaj 's miképen tépet
 Éhlég, 's örök éomjúság!
 Egy morsát gyomroknak, tsep vízet torkoknak
 Kérnek a' nyomorúltak:
 De még azt sem hagyják, hogy nékiek adják,
 A' kik meg-bődogúltak.
 Hanem az éktelen, főrnnyü és végetlen
 Siralomnak külsára,
 Kemény jajgatásnak, és könyhúllatásnak
 Űzi undok kútjára.
 A' mennyit sírhatnak, tsak annyit ihatnak.
 Oh ti éáraz torkosok!
 De bár sírásokat, 's könyhúllatásokat
 Innák tűzben lakosok.
 Talám még türhető, és meg-enyhíthető
 Dolognak ez láttatnék,
 Ha áspis mérgével, 's kígyók epéjével
 Torkok nem ferteztetnék.
 Oh te mérges felleg! vaj 's mitsoda felleg,
 A' mellyből te éármaztál?
 Oh ember! vaj 's mit vélé, a' ki ettől nem félé?
 Talám köhöz fajzottál.
 Mert kívánság felett mérget adnak, 's felet
 Ott senki nem ihatik:
 Egézen meg-töltik mértéked, 's nem féltik
 Hogy tsaplár meg-tsalatik.

Ha pediglen mondd, nem zálagos torkod,
 Duskát most nem ihatnál;
 Bé-tölti erővel Gazda meritővel,
 Ah kedvesben Zomjúnál:
 Tsak ez a' farsáng az, melyet meg-unánda
 Leg-nagyobb zabálló-is;
 Ez a' kortsoma az, melyben falt vakar, az
 Leg-nagyobb bor-tsi-fár-is.
 El-nem szabad menned; innod kell és enned;
 Miért főzettel illy fokat?
 A' állás kapuján, 's vendégek tábláján
 Láttad-e ime' főkat?
 Itt semmi vigaság nintsen, hanem rabság,
 És örökké-valóság!
 Örökké-valóság! Örökké-valóság!
 Oh örökké-valóság!

*A mulandó Világtól való bútszás, az örökké-
 valóságért.*

MIt haznál, kérlek, a' Világ,
 Melly most kívül szép, mint virág?
 Mit tündöklő arany 's ezüst;
 Majd el-enyésznek, mint a' füst.
 A' tsillamló királyi-éék
 Mit haznál? mit pálczás felfé?
 A' pálcza 's nagy birodalom,
 El-olvad, mint a' hó-halom.
 Tested szépsége rósánál,
 Pirosabb orczád, mit haznál?
 Halál szépséget le-ka-fál;
 A' rósa zint földbe kapál.
 Mit haznál sarga szép hajad?
 Mit kláris zintü ajakad?
 Mit fényes kristályos szemed?
 Majd sirba dugják holt fejed.

Arany-

Aranyban járni mit haznál?
 'S hogy tested abban talpig áll?
 A' fin-arany tsak sarga föld:
 A' földet nagyra ne betsüld.
 Mit haznál szép veres, 's puha
 Bibor bársonnyá zött ruha?
 A' bibor zine tsiga-vér:
 A' tsiga-vér fokat nem ér.
 Tekintsd-meg a' felyem-ruhát,
 Sugorgó nyüvek fonalát:
 El-hidd, hogy pondrök ganéja;
 Ganéjt tsak el-kell hánnia.
 Ha jól meg-nézed, mitsodák
 Kik zived lftentől vonják?
 Tsak tsiga-vér, és sarga-fár,
 És a' mit fon egy rút bogár.
 Távozzál-el, te roz Világ:
 Bolond, a' ki törödbe hág;
 Mert végetlen jót nem zerezz,
 Hanem tsak hívságot keresz.
 Eredj: élj már magad zérint:
 Soha zinem rád nem tekint.
 Elég, hogy eddig engemet
 Rá vettél, 's tarrád zivemet.
 Közelget már végetlenség,
 És a' mennybéli békeség,
 Istennek már zivem zérint
 Szolgálok, jámbor zolga-kint,
 Á M E N.

V É G E.

D 5

TOL-

T O L D A L É K.

Egy Szentelt Vitéznek

K É S Z Ü L Ö T - F U J O

T R O M B I T A J A.

Az emberi Gyarláságról.

SZegény gyarló ember, jaj melly nyomorúlt vagy!
Nem ládd-e, nyavalyád mindenfelől melly nagy?

Bár látnál dolgozhoz, a' míg az úton vagy,
Irnád *Ratiodat*, mert *Éanadásod* nagy.

Látod jól, mindennap esendő példákban,
Hogy a' Halál siet, nem késik dolgában;
A' kit elől-utól talál, hálójában

Kerget kegyetlenül, 's nehéz rabságában.

Egész gyermekféged idejétől-fogva,
Valamit mivelél, fel-van nála róva;
Tsak mi kis bünöd-is nem lesz el-titkolva,
E' világ láttára ki-lez nyilatkozva.

Ingyen sem gondolnád, melly kitsíny vétkeért,
Melly nehéz bajod lesz, egy trágár-bezéért:
Hát gyilkos, parázna, otsmány életedért,
Részeges, kóborló, mit remélheté azért?

Hazug, Éentség-törő, fondor, rágalmazó,
Fősvény, 's jóra tunya, roéra langodozó,
Hamis törvény-tévő, árvát nyomorító;
Ezért, 's mit ád néked amaz igaz Bíró?

Mit gondolÉ, ki a' bünt mint a' vizet íÉzod?

Talám azt tudod, hogy nints itélő Bíród;

Vagy hogy e' világot mind örökké bírod;

Életedet mindjárt, hogy meg-nem jobbítod?

Vagyon-e' híreddel, hogy kézült fűjtak?

Kézen a' Trombitás, majd indúlót fűjnak,

El-kell menned, el-hidd, bizony itt nem hagynak.

Mint leÉ dolgozod, hogyha kézületlen kapnak?

Kérlek, fíketségre ne vedd intéseimet:

A' míg idöd vagyon, jobbítsd életedet:

Sok roÉ dolgaidról kövesd ístenedet;

Fordítsd e' Trombita Éóra füleidet.

De mindenek-felett erre légyen gondod,

Hogy ez te útra légyen bö *prófontod*;

Tár-Éekered meg-kell jól éléssel raknod,

Ne légyen e' hadban, hogy fogyatkozásod.

Vajki tsuda törvény vagyon e' Táborban!

Ott semmi mód nintsen a' Éabad fákmányban:

Szükkég, hogy jó kintsed légyen tarfolyodban,

HaÉonnan ha akarÉ harczolni e' hadban.

Nem hagynak ott semmit erővel el-venni:

Inné a' mi élést viÉÉ, azzal kell élni.

Ha jó kézülettel oda nem fogÉ menni,

VéÉedelem, éhlég, rabság, kezd követni.

Kegyetlenek pedig ott a' Tömlöcz-tartók:

Szépen ök nem Éólnak, mert igen káromlók.

Akarmint sírjanak ott a' Éegény rabok,

Nem lézen ott a' ki könyörüljön rajtok.

Egy tsep víz sem leÉ ott, akarmint Éomjúzzál;

Párna-fák-is nints ott, a' mellyen alugyál;

Vagy egy pertzentésig, hogy köztök nyughassál:

Mert ott egyéb nintsen örök Vajóh 's Jajnál.

Régi adósságid irva elő-hozzák,
 'S a' menyí sommával tartozol, meg-látják.
 Uforával töled azt mind meg-kivánják,
 Ha meg-nem fizethetél, börtön-is le-vonják.

Nem lehet ki-menned e' fogságból addig,
 Míg meg-nem fizethetél utolsó fillérig.
 Azért ne halázzad térésed sokáig:
 Mert azt nem tudhatod, ha élél virradtaig.

Tehát jól meg-gondold nyomorúlt vóltodat,
 Hamis reménléggel ne biztasd magadat:
 Meg-tréfál e' Világ, meg-őjjad magadat,
 Véletlen veszélybe ne ékázád nyakadat.

Siefs, engekteld-meg a' te Istenedet;
 Ne halázz sokáig te meg-térésedet;
 Meg-jobbítani ne késsél életedet.
 Ma kezd-el: mert késő hólnap véghez vinned.

Pénitentziára, a' míg időd vagyon,
 Addig viselj gondot, dolgoz míg jól vagyon:
 El-rántják a' gyéként, melly alattad vagyon,
 Tsak úgy élj, utánnad hogy minden jót mondjon.

Abban bizonyos vagy, hogy meg-kelljen halnod:
 De idejét, helyét annak nem tudhatod.
 Kemény fámadásra elő-kell állanod:
 Ezer óra sem leé egyet mit mondanod.

Vigyázz dolgaiddra hát, 's légy igen kézen,
 És e' Trombita-ész találjon olly hitben:
 Hogy mihelyt meg-virrad, indulhass örömben,
 'S jól éltedért kedves fizetésed légyen.

Panaéolkodóknak nyisd-meg füleidet;
 Az alamisnára nyújtsd-ki kezeidet;
 A' éukölködöktől ne kiméld pénzedet:
 Ezért mennyországban meg-adják béredet.

Ehezök-

Ehezöknök ne éánd, éeged-meg kenyeredet:
 Gyakorta a' éegény rabok tömlöczöket
 Meg-látogasd, oétán a' kór-betegeket:
 És a' meg-hóltaknak el-temesd testeket.

Rongyost ruházz, mútasd kerefétyén vóltodat:
 Ne egyék tsak férgek fok takarmányodat:
 Ne töltsd tsak duskára fok hordó borodat:
 Ne tartsd, mint rabodat éegény jobbágyodat.

Pogány módra meg-ne rontsd a' törvényeket:
 Óltalmazd az árvát, és az özvegyeket:
 Tseléded közt tsinálj istenes rendeket,
 Mert meg-kéri Isten kezedből lelkeket.

Egész életednek tellyes napjaiban,
 Vagy ééel, vagy íéol, vagy nyugéol ágyadban,
 Éjjeli nappali fok fáradságidban,
 E' Trombita-észórá vigyázz dolgaiddban.

Tsinálj barátokat a' hamis *Mammon*ból;
 Hogy mikor meg-fordúlé éarándokságodból,
 Ki-ne rekeztessél az örök hajlékból,
 A' bóldog Szenteknek éép társaságokból.

Tseréld-meg magadnak az el-múló jókon,
 Váltsd-meg mennyországot fok gazdagságidon.
 Ne kapdóss hejában e' tsalárd világon:
 Mert meg-halé, mint mások, te-is azon módon.

A' pályá-futóknak tudd-é éokásokat?
 Mind addig fáradnak, a' míg jutalmokat
 El-vévén, örömmel nyugótják magokat;
 El-múlt kis munkáért látván fok haénokat.

Tenéked-is fel-van téve a' jutalom,
 A' mennyországbeli bóldog nyugalom,
 Fuffad jól pályádat, 's ez a' birodalom
 Néked meg-adatik, igaz hittel vallom.

Oh fel-

Oh felféges Isten, mennynek földnek Ura!
Tekints kegyelmesen rám, Égény Éolgádra:
Segélj, hogy juthassak jó pálya-futásra,
Utamat igazgass te Ézent Örögödra.

Reám ki-áráztott Éamtalan fok jódért,
Én-is Ézent Nevedet, kegyelmességedért,
Áldom 's magasztalom te nagy jóvóltodért,
Érdem felett való irlalmasságodért.

Mondván, Szent, Szent, Szent, a' Seregeknek URA;
Minden állat ötet áldja 's magasztalja:
Nékie Éolgáljon, és ötet imádja.
Ugy légyen, úgy légyen; A MEN, minden mondja.

ESZ V É G E.

Marini

A. B. R.

Alti megzalatja eleaga
Mertati idemmagya orol
Korhozator mes

M U.

MUTATO TÁBLÁTSKA.

ELSŐ RÉSZE.

A' HALÁLROL.

1. Melly tsalárd légyene' Világ.	PAG. 2
2. Hogy embernek nem kell e' Világhoz ragaszkodni.	3
3. Hogy a' magas dolgok, és nagy Űraságok, a' vefede-
lembez igen közel: az alatonok pedig felette
nagy bátorságban legyenek.	6
4. Hogy minden, a' mit e' Világ nagyra betsül, tsak ha-
mar semmivé léfen.	7
5. Sok Uraknak és hatalmas Királyoknak nyomorúlt
példájokkal, intetünk a' Tifetség kívánásának
meg-utálására.	10
6. Hogy embernek élete meg-jobbítását nem kell halála
órájára hagyni.	12
7. A' Testből ki-mentt Léleknek intése.	13

MÁSODIK RÉSZE.

AZ ITÉLETRŐL

1. Hogy az utolsó Itéletről való gondolkodás által em-
ber a' gazdagságnak meg-utálására indittatik.	15
2. Hogy az utolsó Itéletről való elmélkedés által a' bün-
undokságának esmérétire indittatunk.	16
3. Hogy az utolsó Itéletről való gondolkodás, a' világi
dolgoknak kívánásától el-vonja az embert.	19
4. Hogy az utolsó Itéletről való elmélkedés, az igaz pé-
nitentzia-tartásra indítja az embert.	19
5. A' meg-itéltetett Léleknek intése.	23

H A R.

MUTATO TÁBLA.

HARMADIK RÉSZE.

A' POKÓLROL.

1. Hogy a' pokolbéli kíkokról való gondolkodás a' büntet-
el-rettentí az embert. 2
2. Hogy a' pokol helyének, és örökké-valóságának em-
legetése, a' világi gyönyörűségtől el-vonka a'
embert. 28
3. Hogy az örökké-való dolgokról való gondolkodás
lelki töredelmességre indítja az embert. 31
4. Az el-kárhozott Léleknek intése. 33

NEGYEDIK RÉSZE.

A' BOLDOGSÁGRÓL.

1. Hogy a' Boldogságnak helyéről való gondolkodás,
Világi örömtől el-vonka embernek szívét. 34
2. Hogy a' boldogoknak öröme nagy váltáról való gon-
dolkodás, annak kérésére indítja az embert. 39
3. A' meg-dítsóult Léleknek intése. 45

SIRALOM.

- A' Halandóságról. 46
- A' Véghetetlen örökké-valóságról. 50
- Æternitas, Örökké-valóság. 51
- A' múlandó világtól való bútsúzás, az örökké-való-
ságért. 54

TOLDALÉK.

Egy Szentelt Vitéznek kézfűlöt-fújó Trombitája.
Az emberi Gyarlóságról. 58

V É G E.

